

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
СУМСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра кримінально-правових дисциплін та судочинства

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА МАГІСТРА

зі спеціальності 081 «Право»
освітньо-професійна програма «Інтелектуальна власність»

**Тема: «Юридична відповідальність за порушення прав
інтелектуальної власності.»**

Завідувач кафедри

_____

(підпис)

д.ю.н. Пахомов В. В.

Керівник проекту

_____

(підпис)

к.ю.н. Уткіна М. С.

Виконавець
студент групи ВЛ.м-91

_____

(підпис)

Москаленко В.В.

Суми 2020

СУМСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Навчально-науковий інститут права

Кафедра кримінально-правових дисциплін та судочинства

Освітній ступінь «магістр»

Спеціальність 081 «Право»

ЗАТВЕРДЖУЮ

Завідувач кафедри

_____ В. В. Пахомов

«___» _____ 20__ року

З А В Д А Н Н Я НА КВАЛІФІКАЦІЙНУ РОБОТУ СТУДЕНТОВІ Москаленку Владиславу Вікторовичу

1. Тема проєкту (роботи): **Юридична відповідальність за порушення прав інтелектуальної власності.**

керівник роботи **Уткіна Марина Сергіївна, кандидат юридичних наук** затверджені наказом по університету від «___» _____ 2020 року №_____.

2. Термін здачі студентом закінченого проєкту «02» грудня 2020 року

3. Вихідні дані проєкту (роботи): Міжнародний пакт про громадянські і політичні права; Конвенція про заснування Всесвітньої організації інтелектуальної власності; Міжнародна конвенція про охорону інтересів виконавців, виробників фонограм і організацій мовлення; Конституція України; Кримінальний кодекс України; Кримінальний процесуальний кодекс України, Цивільний кодекс України, Цивільний процесуальний кодекс України, Закон України «Про авторське право і суміжні права»; Закон України «Про охорону прав на винаходи і корисні моделі», Закон України «Про охорону прав на промислові зразки».

4. Зміст кваліфікаційної роботи (перелік питань, які потрібно розробити).

Охарактеризувати охарактеризувати поняття, ознаки і принципи правової відповідальності за порушення прав інтелектуальної власності; проаналізувати правове регулювання юридичної відповідальності за порушення прав інтелектуальної власності; визначити правопорушення як підставу притягнення до юридичної відповідальності за порушення прав інтелектуальної власності; розглянути види юридичної відповідальності за порушення прав інтелектуальної власності; дослідити судову практику щодо юридичної відповідальності за порушення прав інтелектуальної власності; дослідити перспективи розвитку фінансування державою видатків на освіту в Україні; охарактеризувати міжнародний досвід юридичної відповідальності за порушення прав інтелектуальної власності.

5. Перелік графічного матеріалу (з точним зазначенням обов'язкових креслень).

_____ відсутній _____

6. Консультанти розділів роботи

Розділ	Прізвище, ініціали та посада керівника	Підпис, дата	
		завдання видав	завдання прийняв
1	Уткіна М. С., ст.викладач кафедри КПДС	04.09.2020	04.09.2020
2	Уткіна М. С., ст.викладач кафедри КПДС	01.10.2020	01.10.2020
3	Уткіна М. С., ст.викладач кафедри КПДС	25.10.2020	25.10.2020

7. Дата видачі завдання _____

КАЛЕНДАРНИЙ ПЛАН

З/п	Назва етапів кваліфікаційної роботи	Строк виконання етапів кваліфікаційної роботи	Примітка
	Ознайомлення із темою кваліфікаційної роботи, вивчення та дослідження проблематики, підбір літератури, складання плану	04.09.2020 – 13.09.2020	Завдання виконано в повному обсязі
	Вивчення літератури з першого розділу та його написання	13.09.2020 – 01.10.2020	Завдання виконано в повному обсязі
	Дослідження питання, віднесеного до другого розділу та його написання	01.10.2020 – 25.10.2020	Завдання виконано в повному обсязі
	Вивчення питань третього розділу та його написання	25.10.2020-10.11.2020	Завдання виконано в повному обсязі
	Розробка загальних пропозицій та висновків роботи	10.11.2020 – 15.11.2020	Завдання виконано в повному обсязі

Студент-дипломник _____

Москаленко В.В.

Керівник проєкту _____

Уткіна М.С.

РЕФЕРАТ

Структура та обсяг роботи. Магістерська робота складається зі вступу; трьох розділів, які містять вісім підрозділів, висновків, списку використаних джерел. Загальний обсяг роботи становить 79 сторінки, із них основний текст – 72 сторінки, список використаних джерел – 7 сторінок (80 найменувань).

Актуальність теми. В даний час огляду на високий рівень незаконного використання інтелектуальних прав гострою проблемою сучасного економічно розвиненого суспільства стає забезпечення сприятливих умов для розвитку і захисту інтелектуальної власності - одного з особливо значущих правових інститутів. В умовах ринкової економіки і загострення конкурентної боротьби роль державної політики щодо забезпечення ефективного правового захисту інтелектуальних прав - найважливішої умови динамічного розвитку економіки, заощадження національного культурного потенціалу і розвитку інновацій - зростає з кожним днем.

Тому пошук шляхів модернізації і реформування законодавства щодо юридичної відповідальності за порушення прав інтелектуальної власності є досить актуальним.

Концептуальним дослідженням проблем щодо організації юридичної відповідальності за порушення прав інтелектуальної власності займалося чимало вітчизняних науковців, таких як Андрощук Г. О., Венедиктова І.В., Коваль А., Луць В.В., Мельник М, Остапчук В., Підпригора О.А., Перепеченов А.А., Коновалов С.А., Невінчаний І., Череп А. В.

Питанням теорії та практики юридичної відповідальності за порушення прав інтелектуальної власності досліджували такі науковці: Арзуманян А.Б., Герасимчук О. Р., Коваль А., Кирилук А.В., Ришкова О.В, Шишка Р.Б., Тицький Г.І., Флейшиц Е.А., Хейфец І.Я., Хохлов В.А., Цветкова М.В., Шершеневич Г.Ф, Шульга А.К., Щербачева Л.В.

Водночас механізм юридичної відповідальності за порушення прав інтелектуальної власності недостатньо висвітлені у науці, тому потребує поглиблення наукових досліджень у цьому напрямі. Також у зазначених роботах представлені окремі аспекти підвищення рівня ефективності юридичної відповідальності за порушення прав інтелектуальної власності.

Метою роботи є теоретичне обґрунтування, а також визначення основних напрямків і рекомендацій щодо організації юридичної відповідальності за порушення прав інтелектуальної власності. Відповідно до поставленої мети були вирішені такі задачі:

- охарактеризувати поняття, ознаки і принципи правової відповідальності за порушення прав інтелектуальної власності;
- проаналізувати правове регулювання юридичної відповідальності за порушення прав інтелектуальної власності;
- визначити правопорушення як підставу притягнення до юридичної відповідальності за порушення прав інтелектуальної власності;
- розглянути види юридичної відповідальності за порушення прав інтелектуальної власності;
- дослідити судову практику щодо юридичної відповідальності за порушення прав інтелектуальної власності;
- дослідити перспективи розвитку фінансування державою видатків на освіту в Україні;
- охарактеризувати міжнародний досвід юридичної відповідальності за порушення прав інтелектуальної власності.

Предметом дослідження є юридична відповідальність за порушення прав інтелектуальної власності.

Об'єктом дослідження є суспільні відносини, що виникають у процесі юридичної відповідальності за порушення прав інтелектуальної власності.

Методи дослідження. Під час дослідження були використані такі методи: діалектичний як фундаментальний філософський метод під час дослідження механізму поняття, ознак та принципів юридичної відповідальності за порушення прав інтелектуальної

власності, системно-структурний для системного дослідження об'єкта, об'єктивної сторони, суб'єкта та суб'єктивної сторони злочину за порушення прав інтелектуальної власності. За допомогою логіко-семантичного методу визначено понятійний апарат та визначено загальні засади юридичної відповідальності за порушення прав інтелектуальної власності. Основні висновки та положення дослідження ґрунтуються на методі системного аналізу чинного законодавства, практики його застосування з урахуванням соціально-політичних, демографічних факторів. Логіко-юридичний для встановлення змісту понять у сфері інтелектуальної власності, які характеризують юридичну відповідальність за порушення прав інтелектуальної власності, з'ясування закономірностей дії права за допомогою правил юридичної логіки. Порівняльно-правовий метод використовувався під час порівняння юридичної відповідальності за порушення прав інтелектуальної власності в зарубіжних країнах, документальний - під час вивчення матеріалів правозастосовної практики. Догматико-юридичний метод аналізу норм чинного законодавства дозволив виявити в ньому прогалини та недоліки, сформулювати пропозиції щодо удосконалення правового механізму щодо юридичної відповідальності за порушення прав інтелектуальної власності.

Наукова новизна одержаних результатів полягає в тому, що у цій роботі проведено комплексний аналіз правового регулювання захисту авторських і суміжних прав у кримінальному судочинстві.

Практичне значення одержаних результатів полягає в тому, що сформульовані в магістерській роботі теоретичні положення, висновки та рекомендації можуть використовуватися в науково-дослідній, навчальній, правотворчій. А саме:

– у сфері правозастосування – в результаті дослідження сформовано ряд пропозицій щодо внесення змін та доповнень до чинного законодавства України, що регулює юридичну відповідальність за порушення прав інтелектуальної власності, зокрема щодо проведення ефективної процедури знищення вилученої контрафактної продукції та обладнання, крім того необхідно встановити чіткі критерії, що визначають обставини, за яких уряд може розглядати та видавати примусові ліцензії щодо патентів;

–у навчальному процесі – теоретичні положення, висновки і пропозиції роботи можуть бути використані при викладанні таких навчальних дисциплін як « Право інтелектуальної власності », спецкурсів «Юридична відповідальність за порушення прав інтелектуальної власності» , « Зарубіжний аспект правового регулювання юридичної відповідальності за порушення прав інтелектуальної власності»;

–у правотворчій роботі – для вдосконалення законодавства України, що регулює питання юридичної відповідальності за порушення прав інтелектуальної власності, шляхом внесення відповідних змін до процесуальних кодексів, Закону України « Про авторське право і суміжні права », а також при підготовці та прийнятті підзаконних нормативно-правових актів;

–правозастосовній діяльності Міністерства освіти і науки України, Вищого суду з питань інтелектуальної власності, та інших органів державної влади та їх посадових осіб.

Ключові слова: ПРАВО ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ, ЗАХИСТ ПРАВА ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ, ФОРМИ ЗАХИСТУ, СПОСОБИ ЗАХИСТУ ПРАВА ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ, ЦИВІЛЬНО-ПРАВОВА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ, КРИМІНАЛЬНО-ПРАВОВА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ

ЗМІСТ

ПЕРЕЛІК УМОВНИХ СКОРОЧЕНЬ	4
ВСТУП	5
РОЗДІЛ 1 ТЕОРЕТИКО-ПРАВОВІ ОСНОВИ ЮРИДИЧНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ ЗА ПОРУШЕННЯ ПРАВ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ	9
1.1 Поняття, ознаки і принципи правової відповідальності за порушення прав інтелектуальної власності	9
1.2 Правове регулювання юридичної відповідальності за порушення прав інтелектуальної власності	12
1.3 Правопорушення як підстава притягнення до юридичної відповідальності за порушення прав інтелектуальної власності	19
РОЗДІЛ 2 ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА ВИДІВ ЮРИДИЧНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ ЗА ПОРУШЕННЯ ПРАВ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ	25
2.1 Цивільно – правова відповідальність за порушення прав інтелектуальної власності	25
2.2 Адміністративно -правова відповідальність за порушення прав інтелектуальної власності	32
2.3 Кримінально – правова відповідальність за порушення прав інтелектуальної власності	41
РОЗДІЛ 3 ШЛЯХИ УДОСКОНАЛЕННЯ ЗАКОНОДАВСТВА ЩОДО ЮРИДИЧНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ ЗА ПОРУШЕННЯ ПРАВ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ	48
3.1 Судова практика щодо юридичної відповідальності за порушення прав інтелектуальної власності	48
3.2 Міжнародний досвід юридичної відповідальності за порушення прав інтелектуальної власності	58
ВИСНОВКИ	69
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	73

ПЕРЕЛІК УМОВНИХ СКОРОЧЕНЬ

ВРУ – Верховна Рада України

ЗУ – Закон України

ЦК – Цивільний кодекс України

ККУ – Кримінальний кодекс України

КПКУ- Кримінально-процесуальний кодекс України

ГПК- Господарський процесуальний кодекс

ЄС- Європейський Союз

ІВ- Інтелектуальна власність

НОІВ - Національний орган інтелектуальної власності

ВСТУП

Актуальність теми. В даний час огляду на високий рівень незаконного використання інтелектуальних прав гострою проблемою сучасного економічно розвиненого суспільства стає забезпечення сприятливих умов для розвитку і захисту інтелектуальної власності - одного з особливо значущих правових інститутів. В умовах ринкової економіки і загострення конкурентної боротьби роль державної політики щодо забезпечення ефективного правового захисту інтелектуальних прав - найважливішої умови динамічного розвитку економіки, заощадження національного культурного потенціалу і розвитку інновацій - зростає з кожним днем.

Тому пошук шляхів модернізації і реформування законодавства щодо юридичної відповідальності за порушення прав інтелектуальної власності є досить актуальним.

Концептуальним дослідженням проблем щодо організації юридичної відповідальності за порушення прав інтелектуальної власності займалося чимало вітчизняних науковців, таких як Андрощук Г. О., Венедіктова І.В., Коваль А., Луць В.В., Мельник М, Остапчук В., Підпригора О.А., Перепеченов А.А., Коновалов С.А., Невінчаний І., Череп А. В.

Питанням теорії та практики юридичної відповідальності за порушення прав інтелектуальної власності досліджували такі науковці: Арзуманян А.Б., Герасимчук О. Р., Коваль А., Кирилюк А.В., Ришкова О.В, Шишка Р.Б., Тицький Г.І., Флейшиц Е.А., Хейфец І.Я., Хохлов В.А., Цветкова М.В., Шершеневич Г.Ф, Шульга А.К., Щербачева Л.В.

Водночас механізм юридичної відповідальності за порушення прав інтелектуальної власності недостатньо висвітлені у науці, тому потребує поглиблення наукових досліджень у цьому напрямі. Також у зазначених роботах представлені окремі аспекти підвищення рівня ефективності юридичної відповідальності за порушення прав інтелектуальної власності.

Метою роботи є теоретичне обґрунтування, а також визначення основних напрямків і рекомендацій щодо організації юридичної відповідальності за порушення прав інтелектуальної власності. Відповідно до поставленої мети були вирішені такі задачі:

- охарактеризувати поняття, ознаки і принципи правової відповідальності за порушення прав інтелектуальної власності;
- проаналізувати правове регулювання юридичної відповідальності за порушення прав інтелектуальної власності;
- визначити правопорушення як підставу притягнення до юридичної відповідальності за порушення прав інтелектуальної власності;
- розглянути види юридичної відповідальності за порушення прав інтелектуальної власності;
- дослідити судову практику щодо юридичної відповідальності за порушення прав інтелектуальної власності;
- дослідити перспективи розвитку фінансування державою видатків на освіту в Україні;
- охарактеризувати міжнародний досвід юридичної відповідальності за порушення прав інтелектуальної власності.

Предметом дослідження є юридична відповідальність за порушення прав інтелектуальної власності.

Об'єктом дослідження є суспільні відносини, що виникають у процесі юридичної відповідальності за порушення прав інтелектуальної власності.

Методи дослідження. Під час дослідження були використані такі методи: діалектичний як фундаментальний філософський метод під час дослідження механізму поняття, ознак та принципів юридичної відповідальності за порушення прав інтелектуальної власності, системно-структурний для системного дослідження об'єкта, об'єктивної сторони, суб'єкта та суб'єктивної сторони злочину за порушення прав інтелектуальної власності. За допомогою логіко-семантичного методу визначено понятійний апарат та визначено загальні засади юридичної відповідальності за порушення прав інтелектуальної

власності Основні висновки та положення дослідження ґрунтуються на методі системного аналізу чинного законодавства, практики його застосування з урахуванням соціально-політичних, демографічних факторів. Логіко-юридичний для встановлення змісту понять у сфері інтелектуальної власності, які характеризують юридичну відповідальності за порушення прав інтелектуальної власності, з'ясування закономірностей дії права за допомогою правил юридичної логіки. Порівняльно-правовий метод використовувався під час порівняння юридичної відповідальності за порушення прав інтелектуальної власності в зарубіжних країнах, документальний - під час вивчення матеріалів правозастосовної практики. Догматико-юридичний метод аналізу норм чинного законодавства дозволив виявити в ньому прогалини та недоліки, сформулювати пропозиції щодо удосконалення правового механізму щодо юридичної відповідальності за порушення прав інтелектуальної власності.

Наукова новизна одержаних результатів полягає в тому, що у цій роботі проведено комплексний аналіз правового регулювання захисту авторських і суміжних прав у кримінальному судочинстві.

Практичне значення одержаних результатів полягає в тому, що сформульовані в магістерській роботі теоретичні положення, висновки та рекомендації можуть використовуватися в науково-дослідній, навчальній, правотворчій. А саме:

– у сфері правозастосування – в результаті дослідження сформовано ряд пропозицій щодо внесення змін та доповнень до чинного законодавства України, що регулює юридичну відповідальність за порушення прав інтелектуальної власності, зокрема щодо проведення ефективної процедури знищення вилученої контрафактної продукції та обладнання, крім того необхідно встановити чіткі критерії, що визначають обставини, за яких уряд може розглядати та видавати примусові ліцензії щодо патентів;

– у навчальному процесі – теоретичні положення, висновки і пропозиції роботи можуть бути використані при викладанні таких навчальних дисциплін як « Право інтелектуальної власності », спецкурсів «Юридична

відповідальність за порушення прав інтелектуальної власності» , « Зарубіжний аспект правового регулювання юридичної відповідальності за порушення прав інтелектуальної власності»;

– у правотворчій роботі – для вдосконалення законодавства України, що регулює питання юридичної відповідальності за порушення прав інтелектуальної власності, шляхом внесення відповідних змін до процесуальних кодексів, Закону України « Про авторське право і суміжні права » , а також при підготовці та прийнятті підзаконних нормативно-правових актів;

– правозастосовній діяльності Міністерства освіти і науки України, Вищого суду з питань інтелектуальної власності, та інших органів державної влади та їх посадових осіб.

Структура та обсяг роботи. Магістерська робота складається зі вступу; трьох розділів, які містять вісім підрозділів, висновків, списку використаних джерел. Загальний обсяг роботи становить 79 сторінки, із них основний текст – 72 сторінки, список використаних джерел – 7 сторінок (80 найменувань).

РОЗДІЛ 1 ТЕОРЕТИКО-ПРАВОВІ ОСНОВИ ЮРИДИЧНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ ЗА ПОРУШЕННЯ ПРАВ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ

1.1 Поняття, ознаки і принципи правової відповідальності за порушення прав інтелектуальної власності

На сучасному етапі розвитку суспільства проблеми захисту прав інтелектуальної власності набувають все більшого значення, як в Україні так і всьому світі. Дана епоха називають «інформаційним суспільством», а ми являємося свідками інтенсивного розвитку інтелектуальної творчої діяльності людини. В зв'язку з цим виникають глобальні проблеми котрі потребують вирішення за допомогою додержання балансу між задоволенням потреб суспільства та охороною індивідуальних прав.

Авторське право являється одним із важливих інститутів права інтелектуальної власності, який регулює суспільні відносини, пов'язані зі створенням творів науки, літератури і мистецтва, розпорядженням винятковим правами на ці твори, а також захистом виняткових і інших прав автора і його правонаступників і інших правовласників.

По перше слід зазначити, що на законодавчому рівні в Україні відсутнє визначення поняття авторського права. Однак є визначення авторського права у роз'ясненнях Міжнародного бюро ВОІВ.

Згідно з ним авторське право – це виключне право автора твору, яке надане йому законом зазначити себе творцем даного твору, відновлювати його, поширювати його серед народу різними методами і засобами, а також надавати дозвіл іншим особам використовувати, цитувати твір [1, с.36].

Варто зазначити, що інтелектуальну власність поділяють на «авторське право і суміжні права» та «патентне право» (право промислової власності), спільною істотною ознакою яких є те, що об'єктами авторських прав та прав промислової власності виступають саме результати творчої діяльності людини

Авторське право можна визначити в об'єктивному та суб'єктивному сенсі.

В об'єктивному сенсі являє собою сукупність, тобто систему цивільно-правових норм, котрі охороняють відносини у галузі створення, використання і захисту творів науки, літератури, а також мистецтва від незаконного використання порушення та інших прав автора.

У суб'єктивному сенсі - це виняткове і абсолютне право, котре дозволяє автору або іншому правовласнику не тільки використовувати твір, а й розпоряджатися виключним правом, вживати заходів щодо його захисту.

Науковці мають різні думки щодо визначення юридичної відповідальності за порушення прав інтелектуальної власності.

До прикладу, науковець Носков Е.А сформулював дане визначення як добровільну структуру реалізації юридичної відповідальності, котра являється зобов'язанням суб'єкта діяти згідно до вимог правових норм [2, с. 35].

С.С.Алексеев стверджує, що юридична відповідальність ґрунтується в обов'язку суб'єкта переносити заходи державного примусового впливу за вчинене правопорушення [3, с.46] .

Популярною є думка С.Н. Братуся, який вказує, що юридична відповідальність являється правовою нормою, а її підставою виникнення є зобов'язання.

Отже, юридична відповідальність за порушення прав інтелектуальної власності це визначений законом міра та вид примусового визнання особою завданої шкоди особистого, майнового характеру за скоєне кримінальне правопорушення у галузі інтелектуальної власності.

Потрібно зазначити, що в даний час термін «інтелектуальна власність» широко використовується в законодавстві багатьох країн світу і в міжнародних юридичних угодах. З точки зору того факту, що термін «інтелектуальна власність» склався історично, він умовний і має лише термінологічну схожість з правами власності в їх традиційному розумінні. Цей термін використовується для позначення ряду особистих і виключних майнових прав на наслідки інтелектуальної діяльності.

Ознаками юридичної відповідальності за порушення прав інтелектуальної власності є :

1.Грунтується на державному примусі у форматі штрафних, каральних та компенсаційних засобів.

Державний примус — це використання до певних суб'єктів спеціальних заходів впливу з метою спонукати, змусити їх виконувати вимоги правових норм. Дані примусові заходи здійснюються тільки уповноваженими органами у зазначених законом формах.

2.Виявляється в обов'язку суб'єкта отримувати певні втрати такі як позбавлення чітко визначених благ особистого, майнового та організаційного характеру, за скоєну вину [4].

3. Перш за все виникає тільки за скоєні або скоювані правопорушення у разі виявлення складу правопорушення , щодо порушення прав інтелектуальної власності. Дана вимога являється обов'язкою при визначенні кримінальної та адміністративної відповідальності.

4. Виконується уповноваженим органам у жорсткій відповідності із законом.

5. Здійснюється під час правозастосовчої діяльності в чітко визначеному порядку та форм , визначених законом.

Принципи юридичної відповідальності за порушення прав інтелектуальної власності – це чітко визначені вимоги, котрі ставляться до порушника прав з однієї сторони, а з іншою вони дозволяють задовольняти правопорядок у соціумі відносно захисту прав інтелектуальної власності.

Юридична відповідальність побудована на таких принципах:

– законності- суть даного принципу полягає в тому що відповідальність виникає за дії, котрі зазначенні в законі. Застосовується в строгому дотриманні із зазначеними чітко в законі порядку. Допускає присутність протиправного, винного діяння. Виникає тільки перед визначеним законом уповноваженими органами. Незнання закону не звільняє від відповідальності (ст.68 КУ) [5].

– доцільності – визначається у належності вибраного заходу впливу на правопорушника цілям юридичної відповідальності [4].

– обґрунтованості - полягає у визначенні самого факту скоєного правопорушником протиправного діяння об'єктивної істини та других важливих фактів, котрі пов'язанні з висновками про факт та субєкта правопорушення.

– невідворотності – визначається в неминучості настання відповідальності за скоєне правопорушення. Відповідальність та професійність діяльності правоохоронних органів. Успішності заходів, використовуваних до правопорушників.

– своєчасності – визначає можливість притягти до відповідальності правопорушника продовж строку давності.

– справедливості – проявляється в такому: кримінальне покарання не настає за проступки. Не в якому разі при винесенні заходів покарання і стягнення не повинно зневажати, принижувати людську гідність. Закон не має зворотної дії в часі. Головне за одне правопорушення виноситься тільки одне покарання [4].

Отже, юридична відповідальність за порушення прав інтелектуальної власності це визначений законом міра та вид примусового визнання особою завданої шкоди особистого, майнового характеру за скоєне кримінальне правопорушення в галузі інтелектуальної власності.

1.2 Правове регулювання юридичної відповідальності за порушення прав інтелектуальної власності

В даний час правове регулювання авторських прав і їх захист досить розвинений, але так було не завжди.

З кожним новим століттям людство усвідомлює важливість та необхідність формування ефективної правової охорони інтелектуальної

власності. Статтею 54 Конституції України гарантується кожному волю творчості та передбачає охорону інтелектуальної власності законом [5].

Історичним підґрунтям формування монопольних прав на поширення творчих доробків виникли ще вкінці XV ст. в Європі. Зародком стало видатне відкриття Іоганном Гуттенбергом методу друкування книг на друкарських станках. Однак згодом виникло зіткнення інтересів книговидавців, котрі старалися друкувати одні й тіж самі відомі твори. Вони владали кошти на придбання друкарських станків, проте були не в змозі швиденько відшкодувати ці витрати за допомогою проданих книг бо ставали на заваді конкуренція зі сторони інших книговидавців.

В результаті королівськими законами почали вводитися «привілеї» вони надавали деяким книговидавцям монопольне право на друк творів, а іншим було заборонено друкувати цей твір.

Науковці стверджують, що саме королівські привілеї були попередниками сучасного авторського права. За таких обставин автор мав право продати свою згоду разом із твором книговидавцю.

До того ж найпершим авторським законом, який захищав права самого автора, вважається Статут королеви Анни, прийнятий в Англії у 1709 р., за ним автор отримав монопольне право видавати та перевидавати свій твір протягом 14 років – таким був строк правової охорони [6].

На даний момент в Україні поки немає комплексної системи захисту прав інтелектуальної власності. Правовідносини в галузі інтелектуальної власності в Україні контролюється окремими нормами цивільного, господарського, кримінального, митного, податкового Кодексу України, Кодексу України про адміністративні правопорушення , процесуальних кодексів, Кодексу адміністративного судочинства [5].

Згідно до ст. 52 Закону України «Про авторське право та суміжні права» суб'єкти авторського права та суміжних прав мають право витребувати: компенсування моральної (немайнової) шкоди, призведеної– порушенням

авторського права та суміжних прав з визначенням розміру відшкодування; виплати відшкодування котра встановлюється судом в розмірі від 10 до 50000—мінімальних доходу громадян, вмість відшкодування збитків або стягнення прибутку [7].

Суд може ухвалити рішення про накладання на порушника штрафу у розмірі 10 відсотків суми, присудженої судом на користь позивача.

Сума штрафів передається у встановленому порядку у Державний бюджет України.

Під цивільними методами захисту прав інтелектуальної власності, котрі зазвичай застосовуються в формі юрисдикції, розуміються матеріально – правові та обов’язкові заходи, закріплені в законодавстві , за допомогою яких здійснюється визнання і реінтеграція порушених прав , а також вплив на порушника.

У ст. 432 Цивільного кодексу України, яка проголошує, що кожна особа має право звернутися до суду за захистом свого права інтелектуальної [6].

Відповідно до Закону України «Про авторське право і суміжні права» від 23 грудня 1993 р. № 3792-ХІІ (із змінами і доповненнями) порушенням авторського права є:

- учинення любих дій, котрі порушують особисті немайнові права та майнові права авторського права;

- піратство в галузі авторського права, себто публікування, копіювання, ввезення на митну територію України, вивезення з митної території України і поширення контрафактних примірників творів (у тому числі комп’ютерних програм і баз даних);

- плагіат – оприлюднення (публікування), повністю або частково, чужого твору під іменем особи, котра не являється автором даного твору; – увезення на митну територію України без офіційного дозволу осіб, котрі мають авторське право, примірників творів (у тому числі комп’ютерних програм і баз даних);

- учинення дій, котрі утворюють загрозу порушення авторського права;

– фальсифікація, зміна чи вилучення інформації, зокрібно в електронній формі, про управління правами;

– поширення, увезення на митну територію України з метою розповсюдження, публічне сповіщення об'єктів авторського права, з котрих без офіційного дозволу суб'єктів авторського права вилучена чи змінена інформація про управління правами, зокрібно в електронній формі [7].

Новим в законодавстві про авторське право існує твердження про те, що автор або ж друга особа, яка володіє авторськими правами, має право вибирати при відшкодуванні заподіяної шкоди: вимагати компенсації від порушника за завдані збитки, віддавати доходи від неналежного використання роботи назад позивачеві, натомість отримуючи фінансову компенсацію за збитки або дохід [8].

Захист прав інтелектуальної власності - це система правових засобів, що використовуються спеціально уповноваженими державними органами для захисту суб'єктивних прав інтелектуальної власності.

В Україні розрізняють два методу захисту авторського права:

1.Юрисдикційна - надається за допомогою державних органів в рамках кримінального та цивільного судочинства, а також у випадках порушення авторських прав в адміністративному провадженні;

2. Неюрисдикційна - представляє заходи, що вживаються громадянами і організаціями самостійно для захисту інтелектуальних прав без повідомлення державним або інших компетентним органам.

І найбільше вживане значення має судова форма захисту - позови в суді.

За порушення прав інтелектуальної власності, у залежності від суспільної небезпеки та розміру завданої матеріальної шкоди, визначено [9]:

1) цивільна – у формі відшкодування, яке порушнику потрібно виплатити суб'єкту авторського права чи самозахисту.Стаття 19 Цивільного кодексу України включає самозахист цивільних прав. Суб'єкт має право на самозахист своїх прав від порушень і протизаконних посягань. Самозахистом визначається використання особою, право котрої порушено, способів протидії,

які не забороняються законом та не суперечать моральним засадам суспільства. Засоби самозахисту повинні відповідати змістові права, котрі порушене, та характерові дій, котрими дані права порушені, і не взмозі заперечувати вимогам закону.

2) Способи самозахисту взмоі обиратися особою або ж фіксуватися законом, іншими правовими актами чи договором [6].

3) адміністративна – передбачає накладення штрафу від 10 до 200 неоподаткованих мінімумів доходів громадян з конфіскацією незаконно виготовленої продукції та обладнання і матеріалів, які призначені для її виготовлення [10].

В Україні сформовано досить розгалужену організаційну систему органів, які забезпечують регулювання діяльності, пов'язано із використанням об'єктів інтелектуальної власності. 14 липня 2020 року було прийнято закон про інституційну реформу прав інтелектуальної власності в Україні. Протягом трьох місяців після публікації було створено нове Національне відомство інтелектуальної власності (НОІВ), функції якого виконуватиме орган Українського інституту інтелектуальної власності (Укрпатент) та Міністерство економічного розвитку, торгівлі та сільського господарства (Міністерство економіки). Поправка спростила і скоротила процес реєстрації прав інтелектуальної власності в порівнянні з певними періодами передачі, які можуть мати місце в бізнесі. Створення Національного відомства з питань інтелектуальної власності в країні призведе до запропонованої дворівневої державної системи управління ІВ, а саме Міністерства економіки та Національного органу інтелектуальної власності. Завдяки подвійній системі новий орган перетворений в організаційну організацію, що займається практичними проблемами, зокрема , пряме співробітництво з компаніями, освітні ініціативи, введення додаткових адміністративних організацій для регулювання відносин. З 14 жовтня 2020 року набирає чинності Закон України «Про внесення змін до деяких законів України щодо створення національного органу інтелектуальної власності» від 16.06.2020 № 703-IX, яким визначено

повноваження Національного органу інтелектуальної власності (НОІВ), функції органу виконуватиме підприємство «Український інститут інтелектуальної власності» (Укрпатент). Створення даного органу направлено на завершення перетворення правової системи, поліпшення відносин між департаментом і патентним відомством і забезпечення хороших відносин між департаментом і галуззю. Захист інтелектуальної власності повинно бути в центрі інновацій компаній. На жаль, багато стартапи не знають про це, тому їм потрібна додаткова допомога. НОІВ повинен приділяти першочергову увагу створенню середовища, що дозволяє виробникам і компаніям знаходити високоякісні і прості рішення щодо захисту прав інтелектуальної власності і пояснювати, чому вам потрібна правильна інфраструктура - це може мати серйозні фінансові наслідки для всіх зацікавлених сторін. Міністерство економіки згідно Закону продовжуватиме забезпечувати формування та реалізовувати державну політику у сфері інтелектуальної власності. При цьому, деякі функції (зокрема, видача патентів, свідоцтв) переходять від Мінекономіки до Укрпатенту[11].

На найвищому рівні питанням законодавчого оформлення прав інтелектуальної власності займається Верховна Рада України. У складі даного парламентського органу діють Комітет з питань науки і освіти та Підкомітет з питань інтелектуальної власності та інноваційної діяльності [12 с. 13]. Основними функціональними обов'язками цих органів є розробка та розгляд проектів законів та інших нормативно-правових актів з питань інтелектуальної власності, проведення наукових досліджень у сфері інтелектуальної власності та інформатизації.

Кабінет Міністрів України в рамках своїх контрольно-виконавчих повноважень визначає державну політику в сфері інтелектуальної власності і здійснює керівництво тими структурними підрозділами, які відповідають за впровадження та регулювання правовідносин з даного питання. До системи центральних органів виконавчої влади також входять профільне [13, с. 44].

Міністерство юстиції України – бере участь у розробленні законодавчих актів з питань інтелектуальної власності, координує законотворчу діяльність у

ційсфері та інших галузях законодавства і відповідає за адаптацію законодавства України до законодавства Європейського Союзу .

Антимонопольний комітет України займається питаннями недобросовісної конкуренції в сфері інтелектуальної власності (неправомірне використання позначень, упаковки, рекламних матеріалів товару, копіювання зовнішнього вигляду виробу, порівняльна реклама, неправомірне збирання, розголошення комерційної таємниці) [15, с. 42].

Органи прокуратури України здійснюють контроль і нагляд за законністю діяльності правоохоронних органів, які протидіють кримінальним правопорушенням, що вчиняються у сфері інтелектуальної власності [16, с. 11-16].

Служба безпеки України бере участь у розробленні та здійсненні заходів із забезпечення захисту державної таємниці України; у порядку, визначеному законодавством, сприяє підприємствам, установам, організаціям, підприємцям у збереженні їхньої комерційної таємниці, розголошення якої може завдати шкоди життєво важливим інтересам України [17, с. 19].

Державна митна служба України – спеціально уповноважений центральний орган виконавчої влади в галузі митної справи, що веде реєстр переміщення через митний кордон товарів, що містять об'єкти права інтелектуальної власності, та здійснює передбачені законодавством заходи із недопущення переміщення через митний кордон України товарів, виготовлених із порушенням прав інтелектуальної власності [18, с. 53].

Державний комітет стандартизації, метрології та сертифікації України здійснює державний контроль за дотриманням законодавства України про захист прав споживачів, а також про рекламу в цій сфері. Державний комітет України з питань технічного регулювання та споживчої політики здійснює державний контроль за дотриманням вимог законодавства України щодо захисту прав споживачів та про рекламу [19, с. 66].

3) кримінальна – порушник карається штрафом від двохсот до тисячі неоподатковуваних мінімумів доходів громадян або виправними роботами на

строк до двох років, або позбавленням волі на той самий строк, з конфіскацією та знищенням всіх примірників творів, матеріальних носіїв комп'ютерних програм, баз даних, виконань, фонограм, відеограм, програм мовлення та знарядь і матеріалів, які спеціально використовувались для їх виготовлення або підлягає більш суворому покаранні при наявності кваліфікуючих ознак [20, с. 86].

Також важливими джерелами юридичної відповідальності за порушення прав інтелектуальної власності, крім вітчизняного законодавства є міжнародні джерела авторського права, такі як:

1) Бернська конвенція з охорони літературних і художніх творів (м Берн 9 вересня 1886 р) [21, с. 86].

2) Всесвітня конвенція про авторське право (Женева, 6 вересня 1952 г.) [22, с. 76].

3) Конвенція, що засновує Всесвітню організацію інтелектуальної власності (м Стокгольм 14 липня 1967 р) [23, с. 90].

4) Договір ВОІВ з авторського права (м Женева, 20 грудня 1996р) [24, с. 45].

5) Угода про торговельні аспекти прав інтелектуальної власності (ТРИПС / TRIPS) (р Марракеш, 15 квітня 1994 р) [25, с. 65].

Підводячи висновок, можна сказати, що сукупність джерел сучасного авторського права утворює складну, ієрархічну систему, яка включає в себе не тільки законодавство України, а й різні міжнародні договори.

1.3 Правопорушення як підстава притягнення до юридичної відповідальності за порушення прав інтелектуальної власності

Підстави притягнення до юридичної відповідальності – це комплекс обставин, присутність яких робить юридичну відповідальність можливою. Такими являються : присутність складу правопорушення – фактична підстава. Присутність норми права, що прямо передбачає склад правопорушення – нормативна підстава.

Згідно із статтею 41 Конституції України кожен має право володіти, користуватися і розпоряджатися своєю власністю, результатами своєї інтелектуальної, творчої діяльності [5].

Об'єкти права інтелектуальної власності — це наслідки інтелектуальної, творчої діяльності, виражені в об'єктивній формі, та записані на певному матеріальному носії (у тому числі електронному) що відповідають критеріям охороноздатності, які встановлені у законодавстві.

Для визначення категорії «об'єкт інтелектуальної власності» законодавець виділяє невичерпний перелік об'єктів, а також надає визначення окремих об'єктів.

В Цивільному кодексі вказано, що серед об'єктів права інтелектуальної власності, зокрема: літературні та художні твори; комп'ютерні програми; компіляції даних (бази даних); виконання; фонограми, відеограми, передачі (програми) організацій мовлення; наукові відкриття; винаходи, корисні моделі, промислові зразки; компоновання (топографії) інтегральних мікросхем; раціоналізаторські пропозиції; сорти рослин, породи тварин; комерційні (фірмові) найменування, торговельні марки (знаки для товарів і послуг), географічні зазначення; комерційні таємниці [6].

Згідно із ст.434 ЦКУ та ст. 10 ЗУ «Про авторське право і суміжні права», не являються об'єктами авторського права:

а) повідомлення про новини дня або поточні події, що мають характер звичайної прес-інформації;

б) твори народної творчості (фольклор);

в) видані органами державної влади у межах їх повноважень офіційні документи політичного, законодавчого, адміністративного характеру (закони, укази, постанови, судові рішення, державні стандарти тощо) та їх офіційні переклади;

г) державні символи України, державні нагороди; символи і знаки органів державної влади, Збройних Сил України та інших військових формувань;

символіка територіальних громад; символи та знаки підприємств, установ та організацій;

д) грошові знаки;

е) розклади руху транспортних засобів, розклади телерадіопередач, телефонні довідники та інші аналогічні бази даних [7].

До того ж, суб'єкти права інтелектуальної власності визначаються громадяни, юридичні особи та держава.

Проте, правопорушенням у сфері інтелектуального права визнається протиправна, винна (умисна), дія або бездіяльність, котра вторгається в суспільні відносини в сфері інтелектуальної власності, що вчинена суб'єктом правопорушення [26, с. 15].

Науковці визначають чотири обов'язкових елемента правопорушення:

- Об'єкт правопорушення;
- Об'єктивна сторона;
- Суб'єктивна сторона;
- Суб'єкта правопорушення.

Як об'єкт правопорушення, розуміємо відносини у суспільстві, які регулюються та захищаються правом. Водночас, категорію складу правопорушення, зважаючи на специфіку цивільно-правової відповідальності, можна замінити характеристикою безпосередньо заподіяння шкоди [27, с. 55].

При покладанні цивільно-правової відповідальності така складова як суб'єкт правопорушення не набуває засадничого значення, на противагу від кримінальної відповідальності, при якій спеціальний суб'єкт відіграє значну роль.

Проте потрібно зазначити, якщо відсутній хоч один елемент то це діяння не можна визнавати правопорушенням.

Потрібно зазначити, що об'єкт правопорушення складається із авторського права, майнового та немайнового права суб'єктів права інтелектуальної власності [28, с.106].

Щодо предмета правопорушення, то він включає в себе твори літератури, науки, мистецтва: опубліковані чи не опубліковані музичні твори, скульптури, картини, ілюстрації, перекази, фотографії, комп'ютерні.

Ознаки предмету являються:

1) предмет кримінального правопорушення повинен бути для винного чужим;

2) повинно виражатися у об'єктивній формі

3) він повинен бути тільки новим і оригінальним [29, с. 188].

Слід зазначити, що об'єктами авторського права являються твори у сфері науки, літературі та мистецтві такі як:

1) літературні письмові твори публіцистичного, наукового, технічного або іншого характеру

2) виступи, лекції, промови, проповіді та інші усні твори;

3) комп'ютерні програми;

4) бази даних;

5) музичні твори з текстом і без тексту;

6) драматичні, музично-драматичні твори, пантоміми, хореографічні та інші твори, створені для сценічного показу, та їх постановки;

7) аудіовізуальні твори;

8) твори образотворчого мистецтва;

9) твори архітектури, містобудування і садово-паркового мистецтва;

10) фотографічні твори, у тому числі твори, виконані способами, подібними до фотографії;

11) твори ужиткового мистецтва, у тому числі твори декоративного ткацтва, кераміки, різьблення, ливарства, з художнього скла, ювелірні вироби тощо;

12) ілюстрації, карти, плани, креслення, ескізи, пластичні твори, що стосуються географії, геології, топографії, техніки, архітектури та інших сфер діяльності;

13) сценічні обробки творів, зазначених у пункті 1, і обробки фольклору, придатні для сценічного показу;

14) похідні твори;

15) збірники творів, збірники обробок фольклору, енциклопедії та антології, збірники звичайних даних, інші складені твори;

16) тексти перекладів для дублювання, озвучення, субтитрування українською та іншими мовами іноземних аудіовізуальних творів;

17) інші твори [30, с. 44].

Автор може передати майнові права другій особі, після цього ця особа буде являтися суб'єктом авторського права.

Суть виключного права на користування твору автором полягає у дозволі йому користуватися твором влюбій формі талюбим засобом.

За допомогою виключного права автор має право іншим особам дозволяти або ж забороняти:

- Копіювати твори;
- Виконання на публіці;
- Публічний показ.
- Любе повторне поширення твору [31, с. 48].

За допомогою виключного права автор (чи інша особа, яка наділена авторським правом) на дозвіл чи заборону використання твору іншими особами дає йому право дозволяти або забороняти:

- 1) відтворення творів;
- 2) публічне виконання і публічне сповіщення творів;
- 3) публічну демонстрацію і публічний показ;
- 4) будь-яке повторне оприлюднення творів, якщо воно реалізується іншою організацією, ніж та, що здійснила перше оприлюднення;
- 5) переклади творів;
- 6) переробки, адаптації, аранжування та інші подібні зміни творів;
- 7) включення творів як складових частин до збірників, антологій, енциклопедій тощо;

8) розповсюдження творів шляхом першого продажу, відчуження іншим способом ;

9) подання своїх творів до загального відома публіки таким чином, що її представники в праві здійснити доступ до творів з будь-якого місця і у будь-який час за їх власним вибором;

10) здавання в майновий найм і (або) комерційний прокат після першого продажу, відчуження іншим способом оригіналу або примірників аудіовізуальних творів, комп'ютерних програм, баз даних, музичних творів у нотній формі, а також творів, зафіксованих у фонограмі чи відеограмі або у формі, яку зчитує комп'ютер;

11) імпорт примірників творів [32, с. 88].

Суть об'єктивної сторони правопорушення у сфері авторського права ґрунтується у незаконному використанні об'єктів права інтелектуальної власності, привласнення права на цей об'єкт або іншого умисного порушення прав на об'єкт права інтелектуальної власності, яке захищається законом [33, с. 44].

Щодо суб'єкту правопорушення у сфері авторського прав то він загальний. Ним можуть бути як посадові особи підприємств, організацій та установ усіх форм власності, так і громадяни, тобто люба особа.

Суб'єктивною стороною являється прямий умисел, а мотивом бувають різні: користь, помста, заздрість [34, с. 99].

Проте слід зазначити, якщо людина була позбавлена права вибору і діяла під впливом насильства чи під погрозами з боку інших людей, то її дії як правило не визнаються правопорушенням.

Такий чином, порушення авторських прав – широкопоширеніше кримінальне правопорушення в наші дні. Це відбувається тому, що сучасні технології дають масу можливостей для безкарного використання чужих прав.

При цьому, авторське законодавство в достатній мірі ще не розроблено, але все ж передбачає відповідальність за його порушення, яке включає в себе різні видисанкцій по відношенню до правопорушників.

РОЗДІЛ 2 ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА ВИДІВ ЮРИДИЧНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ ЗА ПОРУШЕННЯ ПРАВ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ

2.1 Цивільно – правова відповідальність за порушення прав інтелектуальної власності

В даний час з огляду на високий рівень незаконного використання інтелектуальних прав гострою проблемою сучасного економічно розвиненого суспільства стає забезпечення сприятливих умов для розвитку і захисту інтелектуальної власності - одного з особливо значущих правових інститутів. В умовах ринкової економіки і загострення конкурентної боротьби роль державної політики щодо забезпечення ефективного правового захисту інтелектуальних прав - найважливішої умови динамічного розвитку економіки, заощадження національного культурного потенціалу і розвитку інновацій - зростає з кожним днем.

У свою чергу В.В. Копейчиков підставами цивільно-правової відповідальності називає: наявність майнової шкоди (у грошовому виразі – майнових збитків); протиправність поведінки (дія чи бездіяльність); вину; причинний зв'язок між збитком і протиправною поведінкою [35, с. 43].

У Конституції України в статті 54 зазначається, що громадянам гарантується свобода літературної, художньої, наукової і технічної творчості, захист інтелектуальної власності, їхніх авторських прав, моральних і матеріальних інтересів, що виникають у зв'язку з різними видами інтелектуальної діяльності [5].

Право інтелектуальної власності – це комплекс цивільно-правових норм, котрі охороняють відносини, пов'язані з творчою діяльністю.

Порушення права на інтелектуальну власність може включати порушення майнових інтересів або тіки особистих прав. Публікація твору без імені автора, зі змінами, які не затверджені видавцем, постановка драматичного твору зі

змінами без згоди автора, спотворення твору - все це порушення особистих прав без матеріальної шкоди. У таких випадках автор має право вимагати задоволення своїх порушених інтересів [36, с. 13].

Один з найважливіших видів юридичної відповідальності являється цивільно – правова, котрій притаманна низка ознак. Виділяють ознаку, яка об'єднує всі види юридичної відповідальності, - це те, що до порушника чужих прав застосовуються санкції [37, с. 34].

Суть цивільно –правової відповідальності полягає в позбавленні особи суб'єктивного права або ж в покладенні на неї додаткових юридичних обов'язків, за межами рівнозначних обов'язків майнового характеру.

Науковці виділили такі функції цивільного права:

- Визнання авторства на створені твори;
- Встановлення їхнього правового режиму;
- Моральне та матеріальне стимулювання ;
- Захист прав автора та других осіб, які мають авторські права [35, с.

73].

Отже виходячи з суті та функцій цивільно -правова відповідальність виникає в таких випадках:

- 1) за наявності правопорушення, що утворилося внаслідок порушення договору чи після спричинення шкоди;
- 2) коли являється санкцією за правопорушення, котра сформульована в цивільному законодавстві;
- 3) коли забезпечена державним примусом;
- 4) коли представляє собою негативні результати у формі позбавлення суб'єктивних цивільних прав або покладення нових чи додаткових цивільно-правових обов'язків [38, с. 67].

Велике значення для цивільної відповідальності має її форма, яка розуміється як прояв цих додаткових обтяжень, покладених на винного. Між цими формами вирізняється відшкодування збитків. Це пов'язано з тим, що збитки в першу чергу пов'язані з порушенням громадянських прав. Отже, ця

форма відповідальності має загальне значення і використовується у всіх випадках, коли інше не передбачено законом або договором.

Під збитками потрібно розуміти ті негативні наслідки, що виникли для суб'єкта інтелектуальної власності в результаті порушення цивільного законодавства в галузі інтелектуальної власності.

Варто зазначити, що у цивільному праві відшкодовується і моральна шкода. При встановленні розміру збитків, повинні бути компенсовані особі, права котрої були порушені, а також при відшкодуванні моральної шкоди (немайнові) суд повинен виходити з характеру шкоди, майнової та моральної шкоди, завданої особі. Розмір шкоди, заподіяної особі, права якої були порушені, може також включати в себе судові витрати для цієї особи і витрати, пов'язані з оплатою допомоги адвоката [39, с. 53].

Цивільна відповідальність виникає з статей 431 і 432 Цивільного кодексу України. Стаття 431 Цивільного кодексу України трактує, що порушення прав інтелектуальної власності, в тому числі невизнання цього права чи його порушення, тягне за собою відповідальність, встановлену цим Кодексом, будь-яким іншим законом або договором [6].

Проаналізувавши вище зазначено статтю, можна зробити висновок, що порушення права інтелектуальної власності приймає дві форми: дія та бездіяльність.

В законі чітко вказано, що порушником інтелектуальної власності може бути тільки фізична та юридична особа.

Відповідно до ст. 432 Цивільного кодексу України кожна особа вправі звернутися до суду за захистом свого права на інтелектуальну власність згідно з ст. 16 цього Кодексу [6].

Відповідно до ст. 52 Закону України « Про авторське право і суміжні права » суд повинен винести рішення чи ухвалу про:

а) компенсування моральної (немайнової) шкоди, завданої порушенням авторського права та (або) суміжних прав, із зазначенням розміру відшкодування;

б) компенсування збитків, спричинених порушенням авторського права та (або) суміжних прав;

в) стягнення з порушника авторського права та (або) суміжних прав доходу, отриманого у результаті порушення;

г) виплату компенсації, котру визначає суд, у розмірі від 10 до 50000 мінімальних заробітних плат замість відшкодування збитків або стягнення доходу;

д) заборону публікування творів, їх виконань чи постановок, випуску примірників фонограм, відеограм, їх сповіщення, припинення їх розповсюдження, вилучення (конфіскацію) контрафактних примірників творів, фонограм, відеограм чи програм мовлення та обладнання й матеріалів, призначених для їх виготовлення й відтворення, публікацію в пресі інформації про допущене порушення тощо, якщо в ході судового розгляду буде доведено факт порушення авторського права та (або) суміжних прав або факт наявності дій, що створюють загрозу порушення цих прав;

е) витребувати від осіб, котрі порушують авторське право та (або) суміжні права позивача, інформацію про третіх осіб, задіяних у створенні та поширенні контрафактних примірників творів та об'єктів суміжних прав, засобів обходу технічних засобів, і також про канали поширення [7].

Відповідно до чинного законодавства України факт порушення інтелектуальної власності опирається на комплекс юридичних фактів. Головну роль відіграють саме докази в справах про порушення права інтелектуальної власності.

В науковій літературі чітко вказано, що під предметом доказування, слід розуміти сукупність юридичних фактів, котрі потрібно з'ясувати щоб вирішити конкретно по суті справу.

В українському законодавстві конкретно визначено основні види позовів на випадок порушення права на інтелектуальну власність:

– про відновлення порушених прав та (або) припинення дій, що порушують авторське право особи чи утворюють загрозу такого порушення;

– про компенсацію збитків (матеріальної шкоди), зосереджуючі упущену вигоду, або ж стягнення доходу, отриманого порушником у результаті порушення ним же авторського права, або ж виплату таким порушником компенсацій;

– про компенсацію моральної (немайнової) шкоди [40 с. 33].

Наступним є вимога про компенсацію моральної шкоди, відноситься до числа заходів відповідальності. Моральна шкода - це фізичні і моральні страждання, які можуть відчувати лише фізичні особи.

Згідно ст. 52 Закону «Про авторське право і суміжні права» передбачено, що коли визначається розмір завдані збитків особі в разі порушення прав інтелектуальної власності, котрі повинні бути відшкодовані особі, права котрої було порушен, і звісно для відшкодування моральної шкоди суд повинен проаналізувати суть порушення, майнової моральної шкоди, завданої особі, котрій належить право інтелектуальної власності, і також з потенційного доходу, котрий моглаб одержати ця особа. В розмірі втрат, завданих суб'єкту, права котрої порушено, додатково можуть бути включені судові витрати, понесені даною особою, і звісно витрати, пов'язані з оплатою допомоги адвоката [7].

Згідно ст. 52 Закону «Про авторське право і суміжні права» передбачає альтернативну відповідальність. Тобто об'єкт авторського права в змозі на свій розсуд вимагати відшкодування збитків, отриманих порушником доходів, або, замість цього, відшкодування збитків. Тільки отримавши компенсацію, ви можете уникнути труднощів з доказом збитків через специфічних характеристик порушень в цій області, оскільки вони в основному складаються з упущеної вигоди. Однак це не означає, що суд може довільно визначати розмір компенсації без урахування об'єктивних критеріїв, які можуть вказувати на розмір збитку, заподіяного незаконним використанням об'єкта інтелектуальної власності [7].

Позиція Вищого господарського суду з цього питання полягає в тому, що розмір компенсації не повинен точно відповідати сумі заподіяного збитку, а

скоріше має співвідноситися певним чином, оскільки існує особлива функція цивільно-правової відповідальності компенсація майнових втрат, завданих злочином.

Питання про застосування судом тих або інших цивільноправових способів захисту права інтелектуальної власності та охоронюваних законом інтересів відповідно до ст. 16 ЦК України вирішується передусім у залежності від характеру порушеного права шляхом:

- визнання цього права;
- визнання правочину недійсним;
- припинення дії, яка порушує право;
- відновлення становища, яке існувало до порушення;
- примусове виконання обов'язку в натурі;
- зміна правовідношення;
- припинення правовідношення;
- відшкодування збитків та інші способи відшкодування майнової шкоди;
- відшкодування моральної (немайнової) шкоди;
- визнання незаконними рішення, дій чи бездіяльності органу державної влади, органу влади Автономної Республіки Крим або органу місцевого самоврядування, їхніх посадових і службових осіб [6].

Суд також може захистити право інтелектуальної власності та охоронювані законом інтереси іншим цивільно-правовим способом, що встановлений договором чи законом.

Отже, в разі витребування компенсації замість отриманих збитків або доходу суд повинен визначити розмір, а не точне число, а саме: на підставі розумних доказів наявність упущеної вигоди, що складається з можливої компенсації за аналогічне використання відповідно до умов ліцензійного договору, укладений цим правовласником в результаті попередніх транзакцій або є усталеною практикою в даній області. Виручка від продажу копій роботи запланована, але не отримана через продаж контрафактної продукції.

Найбільш ефективна система захисту інтелектуальної власності закладена в Законі України «Про авторське право і суміжні права». Закон визначає дії, визнані такими, що порушують авторське право, а також способи цивільного захисту цих прав. Однак головною особливістю цієї системи, на наш погляд, є те, що вона носить певною мірою списку санкцій характер.

Визначальною функцією цивільно-правової відповідальності слід вважати компенсаційно-відновлювальну функцію. Отож, компенсаційно-відновлювальна функція цивільно-правової відповідальності обумовлює можливість визначити розмір відповідальності, котра має відповідати розміру заподіяної шкоди [41, с. 53].

Загальне правило ч.1 статті 1166 ЦК України констатує, що шкода має бути відшкодована у повному обсязі особою, котра заподіяла шкоду. Дана сутнісна характеристика цивільно-правової відповідальності дозволяє визначати чіткі межі покладання цивільно-правової відповідальності, яка не має в своєму розпорядженні, на відміну, наприклад, від кримінальної відповідальності, чітких меж санкцій, встановлених за різні правопорушення [6].

Проте в чинному законі відсутня норма, котра б зобов'язувала б суд чітко визначати в рішенні точні строки виконання рішення. У разі затримки виконання рішення суд повинен накласти штраф. Те ж правило повинно застосовуватися до 10% штрафу, накладеного судом на користь державного бюджету. Звичайно, кримінальна відповідальність за порушення прав інтелектуальної власності повинна застосовуватися і у випадках, передбачених законом. При наявності таких умов захист інтелектуальної власності була б більш ефективною і надійною.

Проведений загальний аналіз цивільно-правових форм, способів і засобів захисту авторських прав підтверджує їх Цивілістичний характер, тобто їх переважання (домінування) в порівнянні з іншими (публічно правовими) способами, надійність і реальну "працездатність" в судовій практиці.

2.2 Адміністративно -правова відповідальність за порушення прав інтелектуальної власності

Захист прав інтелектуальної власності на сьогодні це пріоритетний напрямок діяльності України. У зв'язку з цим Україна встала на шлях створення дієвого механізму гарантування та охорони прав на інтелектуальну власність.

Щоб інтелектуальна власність дійсно грала помітну роль в суспільстві і забезпечувала його розвиток, необхідна надійна система правового захисту та ефективний захист від злочинності.

Проблема адміністративної відповідальності за порушення прав на об'єкт права інтелектуальної власності в сучасних умовах вимагає більш глибокого, всебічного і комплексного аналізу цього виду юридичної відповідальності, виявлення її характерних рис.

В.І. Остапчук розглядає адміністративний захист авторського права, як сукупність заходів адміністративного припинення та притягнення до адміністративної відповідальності, спрямованих на відновлення, визнання прав та припинення порушень авторських прав, які застосовуються органами внутрішніх справ, державними інспекторами з питань інтелектуальної власності, митними органами та місцевими судами (суддями) за заявою або скаргою особи, що має авторське право або за власною ініціативою компетентного органу [42, с. 67].

В сфері інтелектуальної власності об'єктом адміністративних правопорушень передбаченими статтями КУпАП можуть бути суспільні відносини в сфері захисту суб'єктів інтелектуальної власності (стаття 164-3), вчинення активних дій , котрі пов'язані з показом фільмів або поширенням фільмів шляхом продажу чи передачі в прокат фільмокопій без державного посвідчення на право розповсюдження і демонстрування фільмів (стаття 164-6) і суспільні відносини у сфері охорони авторських та суміжних прав (стаття 164-9) , порушення законодавства, що регулює виробництво , експорт, імпорт обладнання чи сировини для їх виробництва(стаття 164-13) , порушення умов і

правил , що визначають порядок припинення порушень авторського права і суміжних прав з використанням мережі Інтернет (стаття 164-17) , наведення особою завідомо недостовірної інформації щодо наявності авторського права і суміжних прав з використанням мережі Інтернет(стаття 164-18), а також незаконне використання об'єкта права інтелектуальної власності (стаття 51-2), діяльність з рекламування об'єктів права інтелектуальної власності стаття 156-3) [10].

Варто зазначити, що при визначенні розмірів збитків, які мають бути відшкодовані особі, право інтелектуальної власності якої порушено, а також для відшкодування моральної шкоди суд зобов'язаний виходити із суті порушення, майнової і моральної шкоди, завданої особі, яка є власником права інтелектуальної власності, а також із можливого доходу, який могла б одержати ця особа.

Це підтверджує і ст. 22 ЦК України, в якій зазначено, що збитками є:

- витрати, які особа, право інтелектуальної власності якої порушено, зробила або мусить зробити для відновлення свого порушеного права (реальні збитки);

- доходи, які особа, право інтелектуальної власності якої порушено, могла б реально одержати за звичайних обставин, якби її право не було порушене [6].

При цьому, якщо правопорушник одержав у зв'язку з цим правопорушенням доходи, то розмір упущеної вигоди не може бути меншим від доходів, одержаних правопорушником.

Також до розміру збитків додатково можуть включатися судові витрати та витрати, пов'язані з оплатою допомоги адвоката

Головна особливість адміністративної відповідальності є те, що вона у більшості випадків використовується у позасудових процесуальних формах. Друга особливість, обумовлюється ти, що вона настає за скоєння адміністративного злочину і використовується щодо осіб , котрі не знаходяться у службовій підпорядкованості органу, котрий буде застосовувати

відповідальність. Вчений І.А. Галаган вказує, що адміністративна відповідальність настає коли винний порушує адміністративно правові обов'язки [43, с. 27].

Основною умовою застосування адміністративної відповідальності є те, що зазначена вище діяльність здійснюється з метою отримання прибутку. Якщо даних доказів не буде представлено, то можуть бути застосовані лише цивільно-правові способи захисту

Суть адміністративного правопорушення полягає в тому, що це порушення певних інтересів, що завдає шкоди правовідносинам держави в різних сферах правової системи. Об'єктивно такі заборони закріплені в нормах адміністративного права під загрозою застосування адміністративної відповідальності.

Таким чином, суб'єктивно адміністративне правопорушення є порушенням норми адміністративного права, а застосування відповідальності є реалізацією адміністративної санкції.

Адміністративна відповідальність - це вид юридичної відповідальності, що має особливу форму реакції держави на адміністративне порушення. Вона складається з застосування затверджених державними органами або їх посадовими особами адміністративних стягнень за адміністративні правопорушення, передбачені Кодексом України та законами України.

Згідно до статті 24 Кодексу України про адміністративні правопорушення захист прав виконується методом проведення адміністративних процедур, таких як: вилучення або конфіскація контрафактної продукції та обладнання, що використовується для її виготовлення, виправні роботи, адміністративний арешт або накладання адміністративних штрафів [10].

Моральна шкода відповідно до ст. 23 ЦК України, зокрема, полягає у приниженні честі, гідності, а також ділової репутації фізичної або юридичної особи і відшкодовується грошми, іншим майном або в інший спосіб [6].

При визначенні розміру компенсації, яка має бути виплачена замість відшкодування збитків чи стягнення доходу, суд враховує обсяг порушення та умисел відповідача.

Зокрема, ст. 52 Закону України “Про авторське право і суміжні права” передбачено, що суд має право постановити рішення чи ухвалу про стягнення із порушника авторського права і (або) суміжних прав доходу, отриманого внаслідок порушення [7].

Власник права інтелектуальної власності має змогу звертатися для захисту свого порушеного права до судових процедур в порядку цивільного судочинства, а відповідач отримує право одержати письмове повідомлення про це звернення.

Сторони під час слухання справи мають право на представництво, тобто можуть бути представлені в суді або при розгляді спору у компетентних органах незалежними представниками (адвокатами).

При цьому процесуальне законодавство України не зобов'язує сторони бути особисто присутніми при розгляді справи [44 с. 83].

Цивільний та Господарський процесуальні кодекси України (відповідно ст. 10 та ст. 72) містять норми, за якими під час слухання справи суд має вжити заходи стосовно нерозголошення комерційної таємниці позивача і відповідача

Заява про вжиття запобіжних заходів розглядається, не пізніше двох днів з дня її подання.

У разі обґрунтованої вимоги особи, яка подала заяву про вжиття запобіжних заходів (далі – заявник), зазначена заява розглядається лише за участю заявника без повідомлення особи, щодо якої просять вжити запобіжні заходи.

Суд має право вимагати від заявника додати до заяви будь-який наявний у нього доказ про порушення або загрозу порушення його права інтелектуальної власності.

Суд може зобов'язати заявника забезпечити його вимогу заставою, достатньою для того, щоб запобігти зловживанню запобіжними заходами, яка вноситься на депозит суду.

Розмір застави визначається судом з урахуванням обставин справи, але не повинен бути більшим від розміру заявленої шкоди.

Про вжиття запобіжних заходів суд постановляє ухвалу, в якій зазначає обрані запобіжні заходи, підстави їх обрання, порядок і спосіб їх виконання, розмір застави, якщо така призначена.

Копії ухвали надсилаються заявнику та особі, щодо якої мають бути вжиті запобіжні заходи, негайно після її постановлення.

У разі постановлення ухвали за участю заявника без повідомлення особи, щодо якої просять вжити запобіжні заходи, копія ухвали надсилається особі, щодо якої вжито запобіжні заходи, негайно після її виконання.

Слід відзначити, що в межах провадження у справах про адміністративні правопорушення у галузі інтелектуальної власності, особами, що наділені правом складати протокол про адміністративні правопорушення, згідно з статтею 255 КУпАП є не тільки державні інспектори з питань інтелектуальної власності, а також й інші уповноважені органи та їх посадові особи, такі як: органи внутрішніх справ, органи державної податкової служби, органи управління архівною справою і діловодством, спеціально уповноважені центральні органи виконавчої влади в сфері телебачення та радіомовлення, інформаційній та видавничій сфері, та державні інспектори сільського господарства [10].

Згідно статті 277 КУпАП усі справи про адміністративні правопорушення розглядаються у п'ятнадцятиденний строк з дня отримання органом, правомочним розглядати справу, протоколу про адміністративні правопорушення [10].

Згідно до статті 221 КУпАП органом правомочним розглядати дані справи про адміністративні правопорушення у сфері інтелектуальної власності є судді районних, районних у місці, міських чи міськрайонних судів.

Окрім випадку передбаченому в статті 156 – 3 КУпАП є центральний орган виконавчої влади, котрий здійснює державну політику у сфері державного контролю за дотриманням законодавства про захист прав споживачів [10].

Зазначені вище уповноважені органи та їх посадові особи, можуть накладати адміністративні стягнення не пізніше як через два місяці з дня вчинення правопорушення , а при триваючому правопорушенні – не пізніше як через два місяці з дня його виявлення.

Якщо інше не передбачено законом, автор має право вимагати оплати за любе використання твору.

Компенсація може мати форму одноразового платежу або відрахувань за кожную копію або використання проданого твору або комбінованих платежів.

Розмір і порядок виплати гонорарів за створення і використання твору встановлюються в угоді про авторське право або угодах, укладених від імені власників авторських прав, організацій колективного управління з людьми, які використовують твори. Кабінет Міністрів України може встановлювати мінімальні мита та порядок їх застосування [45, с. 12].

Адміністративна юрисдикція у сфері охорони та захисту авторського права розглядається у двох аспектах:

а) у матеріальному аспекті – встановлена законодавством України сукупність повноважень державних органів у сфері інтелектуальної власності щодо розгляду і вирішення адміністративно-правових справ у відповідності з їх компетенцією;

б) у процесуальному аспекті – діяльність органів виконавчої влади, яка пов'язана із розглядом і вирішенням адміністративно-правових спорів у сфері інтелектуальної власності, правовою оцінкою поведінки їх сторін та застосуванням у необхідних випадках заходів адміністративного примусу [46, с. 37].

Адміністративна відповідальність за порушення прав інтелектуальної власності включає всі властиві юридичній відповідальності основні ознаки:

- по-перше, є державно-правовим примусом;
- по-друге, нормативно-виражена і проявляється у застосуванні, реалізації санкцій правових норм;
- по-третє, має чітку підставу – правопорушення; по-четверте, накладається у строго встановленому процесуальному порядку; по-п'яте пов'язана з обтяжливими наслідками майнового, морального, особистісного та іншого характеру для правопорушника [47, с. 12].

До характерних, специфічних рис адміністративної відповідальності варто віднести, насамперед, те, що її підставою є особливий вид правопорушення – адміністративний проступок.

Своє вираження адміністративна відповідальність знаходить у застосуванні певних видів адміністративних стягнень, специфічних за змістом і відмінних від заходів кримінального покарання, дисциплінарного впливу і майнової відповідальності.

Незважаючи на те, що все частіше адміністративні стягнення застосовуються судами (суддями), адміністративна відповідальність є позасудовим видом правової відповідальності.

Між органами державного управління (посадовими особами), що накладають адміністративні стягнення, і правопорушниками відсутні відносини підпорядкованості [48, с. 24].

Порядок притягнення до адміністративної відповідальності особливий, він істотно відрізняється від кримінального, цивільного процесів і дисциплінарного провадження.

Нарешті, адміністративну відповідальність врегульовано нормами адміністративного права, що містять вичерпні переліки адміністративних проступків, адміністративних стягнень і органів, уповноважених їх застосовувати, детально регулюють цей вид провадження і в сукупності утворюють її нормативну основу.

Об'єктивною стороною цього злочину є незаконне використання об'єкта з правами інтелектуальної власності, привласнення авторства цього об'єкта або

будь-яке інше умисне порушення об'єкта з правами інтелектуальної власності, яке захищене законом [49, с. 52].

Суб'єктивна сторона: вказаний злочин може бути скоєний лише зумисне.

Існування адміністративної відповідальності за порушення права інтелектуальної власності, а також адміністративного механізму захисту цих прав має позитивні сторони, в тому числі:

- оперативність розгляду справ створює об'єктивні можливості для швидкого реінтеграції порушених прав;
- у встановленому порядку вирішуються розбіжності за категоріями, що виникають в основному на етапі реєстрації прав на об'єкти зазначеного майна, зокрема винаходи, корисні моделі, промислові зразки, марки товарів та послуг;
- справи розглядаються на основі особливої процедури, яка спрощена в порівнянні з цивільними процедурами і виключає більшість процесуальних заходів [50, с. 44].

Таким чином, порушення авторських прав – широко поширений злочин в наші дні. Почасти це відбувається тому, що сучасні технології дають масу можливостей для безкарного використання чужих прав.

При цьому, авторське законодавство в достатній мірі ще не розроблено, але все ж передбачає відповідальність за його порушення, яка включає в себе різні види санкцій по відношенню до правопорушників. Однак правові наслідки порушення прав на окремі об'єкти інтелектуальної власності абсолютно різні і вимагають кримінально-правового регулювання.

Адміністративно - правовий захист і захист прав на об'єкти інтелектуальної власності, на відміну від захисту цивільного права, не притаманна саморегулювання, по відношенню до якого вони знаходяться під постійним непереборним впливом суб'єктів управління, тобто це одна з державних контрольованих об'єктів.

Об'єктом державного управління в сфері захисту прав інтелектуальної власності визнається робота зі зв'язків з громадськістю, котра виникає у зв'язку з:

- створенням правових норм для створення загального режиму захисту прав інтелектуальної власності;
- правовим статусом учасників адміністративно-захисних відносин;
- видачею охоронних титулів на інтелектуальну власність;
- попередженням (адміністративних, кримінальних) порушень прав інтелектуальної власності;
- припинення порушень прав інтелектуальної власності [6].

Це призводить до юридичної відповідальності за порушення прав на об'єкти інтелектуальної власності.

Незважаючи на те, що цілеспрямований вплив на ці відносини як на об'єкти державного управління надає велика система суб'єктів, кожен з цих суб'єктів характеризується певними характеристиками.

По-перше, їх просять здійснювати державне управління, тобто управляти, впорядковуючи вплив на об'єкти уряду (суспільство, громадян і т.д.);

По-друге, у них є певні компетенції і повноваження, які дозволяють їм втілювати свою волю у формі управлінських рішень, керівних груп і обов'язкових інструкцій.

По-третє, правовою основою діяльності менеджерів в переважній більшості випадків є норми адміністративного права;

По-четверте, суб'єкти управління використовують певні форми і методи управління в своїй управлінській діяльності [51, с. 26].

Державне управління в галузі захисту прав інтелектуальної власності частково здійснюється усіма державними органами, але виконавчі органи залишаються основними суб'єктами управлінської діяльності в цій сфері.

Існування адміністративної відповідальності за порушення авторських і суміжних прав та адміністративно-правового механізму захисту цих прав має позитивні моменти, до яких відносять: оперативність розгляду справ, що

створює об'єктивні можливості для швидкого поновлення порушених прав; зазначений порядок застосовується для вирішення категорій спорів, які виникають в основному на стадії оформлення прав на об'єкти названої власності, зокрема винаходи, корисні моделі, промислові зразки, знаки для товарів і послуг; справи розглядаються на підставі спеціальної процедури, спрощеної порівняно з цивільним судочинством, що виключає більшість процесуальних дій [52, с. 24].

Отже, адміністративну відповідальність за порушення авторських прав врегульовано нормами адміністративного права, які містять вичерпні переліки адміністративних проступків, адміністративних стягнень і органів, уповноважених їх застосовувати, детально регулюють цей вид провадження.

Основні переваги адміністративно-правового механізму захисту авторських прав полягають у простоті й оперативності розгляду справ, що створює об'єктивні можливості для швидкого поновлення порушених прав

Підводячи підсумок, потрібно підкреслити, що Україна створила сучасну правову основу для захисту прав інтелектуальної власності, яка в деякій мірі відповідає міжнародним стандартам, зокрема вимогам Угоди ТРІПС, і впровадила механізми, що дозволяють виконувати правила цього законодавства. Однак процес вдосконалення законодавства в цій сфері триває і вимагає подальших поліпшень.

2.3 Кримінально – правова відповідальність за порушення прав інтелектуальної власності

В Україні, для достатнього захисту права інтелектуальної власності, створено законодавчу базу, низку законів про інтелектуальну, творчу діяльність та інші підзаконні акти.

Один із способів захисту прав інтелектуальної власності є кримінально-правовий.

Ефективний кримінальний захист інтелектуальної власності в даний час має особливе значення. По-перше, ринкова економіка пропонує численні можливості для розвитку правовідносин у сфері творчої діяльності. По-друге, одночасно можна виявити безліч порушень інтелектуальних прав, в тому числі кримінальних.

Останнє пов'язане з відсутністю у співробітників правоохоронних органів достатнього досвіду боротьби з цим явищем, з відсутністю у держави необхідних сил і ресурсів для цієї боротьби, а також зі значним недосконалістю кримінального законодавства з даного питання [53, с. 84].

Встановлення авторських і суміжних прав не може позитивно функціонувати в нашому суспільстві без підтримки кримінального законодавства, вдосконалення якого сьогодні в Україні має всі необхідні соціально-політичні передумови.

Кримінальна відповідальність, за порушення прав інтелектуальної власності, настає за ст.ст. 176, 177, 203-1, 216 і 229, 231, 232 Кримінального кодексу України [11].

Зокрема, ст. 176 КК України регламентує умови притягнення винної особи за порушення авторського права і суміжних прав, ця стаття присвячена кримінальній відповідальності за порушення в гуманітарній сфері інтелектуальної, творчої діяльності [11]

Визначення «значний розмір матеріальної шкоди», яке застосовується в ч. 1 ст. 177 КК України, є оціночним. Критеріїв з'ясування значного розміру матеріальної шкоди законодавчо не визначено [11].

Наприклад, ст. 176 КК України включає дані складові порушення авторського права і суміжних прав:

- 1) позазаконне відтворення, поширення творів науки, літератури і мистецтва, комп'ютерних програм і баз даних;
- 2) незаконне копіювання, поширення виконань, фонограм, відеограм і програм мовлення, їх незаконне тиражування та поширення на аудіо- і відеокасетах, дискетах, інших носіях інформації;

3) друге умисне порушення авторського права і суміжних прав [11].

У ст.ст. 176 та 177 КК України матеріальна шкода рахується завданою у значному розмірі, якщо її розмір у двадцять і більше разів перевищує неоподатковуваний мінімум доходів громадян, у великому розмірі — якщо її розмір у двісті і більше разів перевищує неоподатковуваний мінімум доходів громадян, а завданою в особливо великому розмірі — якщо її ж розмір в тисячу та більше разів перевищує неоподатковуваний мінімум доходів громадян [11].

Як зазначено у ст. 176 КК України позаконне відтворення, поширення творів науки, літератури і мистецтва, комп'ютерних програм і баз даних, а так само незаконне копіювання, розповсюдження виконань, фонограм, відеограм і програм мовлення, їх незаконне тиражування та поширення на аудіо- та відеокасетах, дискетах, других носіях інформації, або інше умисне порушення авторського права і суміжних прав, якщо дані дії завдали матеріальної шкоди у великому розмірі [11].

Незясованим залишається формулювання «інше умисне порушення права на ці об'єкти, якщо це завдало матеріальної шкоди у значному розмірі», котре зустрічається в усіх вищезазначених статтях КК України.

М.І. Мельник та М.І. Хавронюк, коментуючи ст. 176 КК України, визначають, що ст. 176 КК України захищає тільки майнові права потерпілого, а тому не являється злочином, доприкладу, учинення любою особою дій, котрі порушують особисті немайнові права суб'єктів авторського права і (або) суміжних прав. Проте у коментарях ст. 177 КК України дане твердження вже не повторюється [11].

У ст. 177 КК України зазначено, що до відповідальності притягуються особи, які здійснюють позаконне користування винаходу, корисної моделі, промислового зразка, топографії інтегральної мікросхеми, сорту рослин, раціоналізаторської пропозиції, привласнення авторства на них, або ж друге умисне порушення права на ці об'єкти, якщо ж це спричинило матеріальної шкоди у значному [11].

Стаття 176 КК України присвячена захисту авторського права і суміжних прав. Вона має назву «Порушення авторського права і суміжних прав», до яких належать:

— незаконне відтворення, розповсюдження творів науки, літератури, мистецтва, комп'ютерних програм і баз даних;

— незаконне відтворення, розповсюдження виконань, фонограм і програм мовлення, їх незаконне тиражування та розповсюдження на аудіо- та відеокасетах, дискетах, інших носіях інформації;

— інше використання чужих творів, комп'ютерних програм і баз даних, об'єктів суміжних прав без дозволу осіб, які мають авторське право або суміжні права [11].

Об'єктом кримінального правопорушення є авторське право та суміжні права [23, с.421].

Потерпілий є обов'язковою ознакою кримінального правопорушення.

Це може бути автор, фізична особа, творчість якого створила твір і має особисті (незахищені) і захищені права на нього, а в деяких випадках його правонаступник і виконавець - актор , співак, музикант, диригент, танцюрист або будь-яка особа, яка грає роль за допомогою своєї творчої діяльності, включаючи цирк, вар'єте, ляльковий спектакль, продюсер, фонограму - людина, яка вперше записав виступ або інші звуки на фонограмі.

Форми його прояви:

1) незаконне відтворення наукових, літературних, художніх творів, програм і баз даних, виконань, звукових носіїв і радіопрограм;

2) Незаконне поширення наукових, літературних, художніх творів, комп'ютерних програм і баз даних, а також виконань, звукових носіїв і радіопрограм на аудіо- та відеокасетах, дискетах та інших носіях;

3) незаконне копіювання передач, звукових носіїв і програм на аудіо- та відеокасети, дискети та інші носії;

4) інше використання чужих творів, програм і баз даних, прав без дозволу осіб, які мають авторськими або суміжними правами.

Предмет цих кримінальних правопорушень становлять результати інтелектуальної творчості людини – об'єкти інтелектуальної власності (наприклад, результати літературномистецької діяльності, науково-технічної творчості тощо).

Досліджено, що з об'єктивної сторони кримінальні правопорушення, що посягають на інтелектуальну власність, передбачають суспільно небезпечні дії, їх наслідки у вигляді заподіяння матеріальної шкоди у значному розмірі та причинний зв'язок між відповідними діями та їх наслідками.

Ознака «значний розмір» встановлюється залежно від того, чи була злочином завдана шкода у двадцять і більше неоподаткованих мінімумів доходів громадян. Очевидно, таку ознаку доцільно віднести до оціночної категорії, оскільки об'єкти інтелектуальної власності беруть активну участь у цивільно-правовому обігу, де матеріальна шкода полягає в упущеній вигоді – неодержаних доходах.

Саме тому, встановлюючи розмір завданої шкоди при порушенні прав на інтелектуальну власність, суд повинен враховувати матеріальні збитки, до яких належить упущена вигода (її розмір), та моральну шкоду, завдану діями винного потерпілому.

В даному кримінальному правопорушенні суб'єкт кримінального правопорушення являється загальним. Ним може бути будь-яка фізична особа - посадова, або приватна, якщо він сховав співтовариство інших осіб у виникненні твору науки, літературі, мистецтва, баз даних, виконання фонограми чи програми мовлення [54, с. 94].

А ось суб'єктивна сторона визначається прямим умислом. Проте слід зазначити, що мотив порушення інтелектуального права для визначення злочину значення не мають.

На думку російського вченого Н.І. Ветрова, суб'єктивна сторона кримінального правопорушення прав інтелектуальної власності обумовлюється прямим або непрямым умислом [55, с. 67].

Фізична особа усвідомлює громадський ризик порушення прав інтелектуальної власності і допускає можливість великого або особливо великого матеріального збитку, а також бажає, щоб такі наслідки сталися або були навмисними. Мотивом злочину може бути егоїзм, кар'єризм, заздрість.

Проблема доведення провини в скоєнні кримінального порушення прав інтелектуальної власності включає ще один аспект, вважає В. Шаповал.

З огляду на, що зараз правоохоронні органи переслідують злочинність у сфері економічної діяльності, виходить, що більшість порушень авторських і суміжних прав здійснюється юридичними особами. При цьому винними за статтею 176 КК України можуть бути тільки люди [11].

Схоже, що в разі виявлення порушення прав інтелектуальної власності на комп'ютерні програми найбільш логічним було б притягнути до відповідальності керівників компанії.

Однак, як зазначає В. Шаповал, попереднє слідство іноді звинувачує тільки співробітників, які мають спеціальні знання в області комп'ютерних технологій і програмного забезпечення. У той же час такий підхід не завжди відображає фактичні обставини конкретної справи, а також принципи справедливості і наявності вини в своїх діях

Потрібно зазначити, що мета кримінального правопорушення в більшості випадків збігається з його мотивами, хоча іноді набуває самостійний сенс. Таким чином, плагіат може здійснюватися з метою вступу в творче об'єднання, захисту дисертації .

Слід зазначити, що мотиви і мета порушення прав інтелектуальної власності грають ролі при кваліфікації злочину [27, с.421].

Кваліфікованими видами кримінального правопорушення є:

- 1) скоєння його повторно;
- 2) спричинення матеріальної шкоди в особливо великому розмірі (цей розмір визначено у примітці до ст. 176);
- 3) за попередньою змовою групою осіб;

- 4) скоєння його службовою особою з експлуатацією службового становища;
- 5) організованою групою;
- б) якщо вони спричинили матеріальну шкоди в особливо великому розмірі.

Насамкінець, необхідно зазначити, що провадження у кримінальних справах про порушення права інтелектуальної власності має низку процесуальних особливостей [29, с.21].

Насамперед вони є справами так званого приватного обвинувачення, тобто порушуються не інакше, як за заявою потерпілого.

Щоправда, у виняткових випадках, коли справа набуває великого суспільного значення або якщо потерпілий через безпомічний стан, залежність від злочинця чи інші обставини не в змозі захистити свої права і законні інтереси, прокурор вправі порушити таку справу за власною ініціативою.

Суд не може залишити без розгляду заяву потерпілого з мотивів малозначимості, відсутності доказів тощо[23, с.76].

Відмова у порушенні кримінальної справи в усіх випадках має бути процесуально оформлена ухвалою судді з викладенням мотивів прийнятого рішення.

Кримінальні справи про порушення права інтелектуальної власності не підлягають припиненню у разі примирення потерпілого і правопорушника, що в цілому не характерно для справ приватного обвинувачення. Провадження у цих справах здійснюється в загальному порядку. Попереднє розслідування проводять слідчі прокуратури.

Отже, підводячи підсумок, можна зробити висновок, що в умовах сьогодення необхідно, з одного боку вдосконалювати кримінальне законодавство, що регулює діяльність, і забезпечення належної реалізації прав інтелектуальної власності, оскільки відбувається стрімкий розвиток й великий обсяг відносин в сфері права інтелектуальної власності, які потребують необхідного, надійного та врегульованого захисту.

РОЗДІЛ 3 ШЛЯХИ УДОСКОНАЛЕННЯ ЗАКОНОДАВСТВА ЩОДО ЮРИДИЧНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ ЗА ПОРУШЕННЯ ПРАВ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ

3.1 Судова практика щодо юридичної відповідальності за порушення прав інтелектуальної власності

Рішення суду у справі № 910/11320/13 про виплату компенсації за порушення ексклюзивного авторського права на майно в розмірі 91 760,00 грн., яке було розглянуто суди всіх інстанцій кілька разів [56].

Обставини справи передбачають укладення 31.12.2010 р. Угоди про надання ексклюзивної ліцензії № ПМІсуб 01/11-Українські твори, перелічені в Каталозі, зокрема, включивши твори та / або використання їх як частини складних об'єктів, у тому числі як частини аудіовізуальних творів, відтворення та розповсюдження в цифровому форматі в Інтернеті. Позову та ТОВ «Музичне видавництво Рєвое» було укладено. 30.05.2013 Позивач записав випуск телешоу “Козирна життя” від 28.10.2012 на офіційному веб-сайті телеканалу ІSTV. Позивач видав наказ від 02.08.2012 про створення Комісії з метою надання інформації про позадоговірне використання музичних творів з каталогу позивача, з метою якісного виконання контрактних зобов'язань та основних завдань компанії. Позивач подав позов про стягнення з відповідача 91 760,00 грн. компенсація (10 мінімальних зарплат за кожен спосіб використання кожного з Творів) [57].

Примітка. Вирішуючи відповідні суперечки, суд повинен встановити, чи є сайт та інформація, розміщена на ньому, в розпорядженні особи, до якої подано позов, а також що підтверджує факт порушення авторських прав.

Інформацію про власника веб-сайту можна отримати у адміністратора системи реєстрації та обліку доменних імен та адрес українського сегмента Інтернету (п. 31 постанови Пленуму Верховного Суду України "Про застосування судами норм законодавства про захист авторського права та суміжних прав" від 04.06.2010 р. № 5) [58].

За рішенням Господарського суду. Київ від 25.12.2013 позов задоволено частково, з відповідача стягнуто 11 470 грн. компенсація за порушення авторських прав [56].

Рішенням Київського апеляційного господарського суду від 02.04.2014 апеляційні скарги позивача, відповідача відхилено, рішення господарського суду. Київ від 25.12.2013 р. У справі № 910/11320/13 залишити без змін.

Вищий господарський суд дійшов висновку про неповну та поверхневу перевірку обставин справи судами попередніх інстанцій. Як наслідок, рішення, прийняті ними у справі, не можуть вважатися такими, що відповідають вимогам чинного законодавства, а, отже, вони підлягають скасуванню з передачею справи на новий розгляд до суду першої інстанції. (Постанова від 08.05.2014) [57].

У Реєстрі судових рішень немає рішення суду першої інстанції. З ухвали Київського апеляційного господарського суду від 23 грудня 2014 року випливає, що господарський суд. М. Київ від 01.10.2014 р. У справі № 910/11320/13 позов задоволено; стягнуто з відповідача на користь позивача 91760,00 грн. компенсація за порушення авторських прав [56].

Рішенням Київського апеляційного господарського суду від 23.12.2014 року апеляційну скаргу відповідача було залишено без задоволення, рішенням Господарського суду. Київ з 01.10.2014 року у справі № 910/11320/13 залишено без змін [57].

Вищий господарський суд (рішення від 07.07.2015) дійшов висновку, що Апеляційний суд, не з'ясувавши сукупності питань, всупереч вимогам статей 43, 47 ЦПК України, не повністю розслідувати обставини справи, не повністю відповідав вимогам статей 111-112 ГПК України, а отже, передчасно та безпідставно дійшов висновку, що відповідач використав роботи з порушенням вимог чинного законодавства. За таких обставин ухвалу, прийняту апеляційним судом, скасовується [6, 59].

Оскільки суд першої інстанції допустив ті самі помилки під час розгляду справи, прийняте ним рішення також підлягає скасуванню з передачею справи на новий розгляд.

Господарський суд. Київ рішенням від 26.05.2015 відмовився повністю задовольнити позов [56].

За встановлених обставин суд дійшов висновку, що у спірній справі мало місце використання музичних творів у формі цитат (коротких уривків) з опублікованих творів настільки, наскільки це виправдано цільовою метою (під час розповіді чи інтерв'ю з авторів / виконавців музичних творів з метою більш повного інформування глядачів про творчість відповідного автора / виконавця), зазначивши в підписах телешоу імена авторів та джерела запозичень, відповідно до положень статті 21 Закон України "Про авторське право та суміжні права" не вимагає згоди автора або іншої особи, що володіє авторським правом. Подібні висновки містяться в рішенні Господарського суду. Київ з 23.01.2012 [7].

Таким чином, у спірній справі не відбувається порушення виключних авторських прав на майно.

Рішенням від 15 вересня 2015 року Київським апеляційним господарським судом апеляційну скаргу позивача не було задоволено, рішення Господарського суду. Київ від 26.05.2015 у справі № 910/11320/13 залишився без змін [56].

Рішенням від 26.01.2016 р. Вищий господарський суд України, рішенням Господарського суду. Київ від 26 травня 2015 р. Та рішення Київського апеляційного господарського суду від 15 вересня 2015 р. У справі № 910/11320/13 залишились без змін, а касаційну скаргу позивача не задоволено [57].

Визначено рішення, що дозволяють унеможливити вирішення спорів, однак, на наш погляд, цей випадок заслуговує на увагу ще до того, як попередні фахівці самостійно досліджували тему винятків та обмежень. Дійсно, основна увага судів при вирішенні цього спору зосереджена на диференціації фактів

цитування (шляхом використання уривків творів) від факту порушення авторських прав [56].

У випадку, якщо суб'єкт авторського права та (або) суміжних прав захищає своє майнові та немайнові права в суді, правильно визначте спосіб незаконного використання об'єкта в Інтернеті, тривалість та обсяг повідомлень, а також подайте у відповідних доказах. Визначаються умови, що впливають на вирішення проблем, а також розмір компенсації за порушення прав у тому випадку, якщо він вимагає від позивача як правову допомогу.

Наведені приклади судових рішень щодо громадського споживання через Інтернет [56].

Позивач звернувся до господарського суду. З позовом про стягнення з Answers 292320 грн. компенсації за порушення авторського права та суміжних прав на особисте майно (справа № 910/14676/15) [56].

Обставини справи передбачають, те що позивач отримав ексклюзивне авторське право на музичні твори N1, N2, N3, N4, N5, N6, N7, N8 для таких операцій: угода від 14.03.2013 р. № 14/0313-III про передачу повноважень щодо управління майновими правами; угода від 01.01.2011 № 02-01 / 01/2011 про передачу авторського права та суміжних прав; угода від 01.01.2011 № 24-01/01/2011 про передачу авторського права та суміжних прав; ліцензійний договір від 14.03.2013 р. № 14/03/13; ліцензійний договір від 22.04.2013 р. № 22/04/13; угода від 20.07.2011 № 02-07 / 2011 про передачу певних майнових авторських прав на отримання роялті [57].

Відповідь використовується через публічне спілкування музичних творів N1, N2, N3, N4, N5, N6, N7, N8. Факт публічного оголошення Відповідь на зазначені музичні твори підтверджує відеозапис із сайту www.inter.ua, створений за допомогою програм BB FlashBack Pro 4 на компакт-диску.

Пунктом 28 постанови Пленуму Вищого господарського суду України від 17 жовтня 2012 р. № 12 "Про деякі питання практики вирішення спорів, пов'язаних із захистом прав інтелектуальної власності"[60], передбачено, що, беручи до уваги приписи статей 33 Кодексу законів При вирішенні питання про

те, чи повинні сторони доводити обставини, що стосуються справ про захист авторського права або суміжних прав, слід враховувати наступне:

1) позивач повинен довести наявність своїх авторських прав та / або суміжних прав на захист, а також факт використання цих прав відповідальності, а також у випадку вимоги про компенсацію школі - розмір школі та причинно-наслідковий зв'язок між використаною шкодою та діями відповідальності. У випадку, коли авторські права засвідчуються сертифікатом, виданим у встановленому порядку за допомогою уповноваженого органу, власник прав інтелектуальної власності на сертифікат, який був переданий сертифікату, зазначеному в сертифікаті, звільняється від надання відповідні права; у таких випадках взаємозв'язок надання таким людям прав іншим особам, ніж зазначається в посвідченні, відповідальність вручається;

2) відповідальність повинна довести свою відповідність вимогам Цивільного кодексу України та закону, коли він використовує твір та / або об'єкт суміжних прав; В іншому випадку фізична або юридична особа визнає повідомлення про авторське право та / або суміжні права, а також за настанням наслідків, передбачених законодавчими актами. Крім того, відповідальність повинна запровадити презумпцію винного заповнення шкіл, визначену цивільним законодавством (статті 614, 1166 Цивільного кодексу України) [6].

Позивач не подавав вимог суду як невиконавець та не подавав жодних документів для перевірки [56].

Отже, копії правочинів, подані Позивачем, не є необхідними та допустимими доказами в розумінні статей 36 Цивільного процесуального кодексу України.

Враховуючи вищевикладене, позивач не задокументував своє право власності на авторське право та / або суміжні права на музичні твори.

Позивач не довів факт розповсюдження при розміщенні на сайті www.inter.ua музичних творів, які відповідають [57].

За рішенням Господарського суду. Києві від 17.09.2015 р. у задоволенні позову було відмовлено.

Ухвалою Київського апеляційного господарського суду від 09.02.2016 апеляційну скаргу Позивача на рішення господарського суду м. Києва від 17.09.2015 у справі № 910/14676/15 залишено без задоволення.

Позивач звернувся до Господарського суду м. Київ із викликом перед Відповідачем 1 про скорочення на 97 440,00 грн. (праворуч № 910/8216/15-г). Судно було зареєстровано 21.04.2015. представник рішення придушення проблем щодо результату повідомлення 2 для учасників права одночасно відповіді [56].

Обставити справи передають те, що Позивач є власником основних авторських прав та основних сукупних прав на створення А1, А2, А3, А4, А5, А6, А7, А8. Кажуть, це не підтверджується низкою положень ліцензійних угод.

За допомогою 1 буломірно розповсюдженого вищовказані створить способом розповсюдження для інтернет-адрес www.goodok.mts.com.ua та www.muzon.ua, у вигляді Мобільного контенту.

Факт використання значень творінь фіксується позицією відеозапису завантажень творів Відповідача 1, а також трафіком замків мелодій у напрямку SMS-повідомлень [57].

Водночас Позивач не був підказаний ним. Я не надсилав повідомлення на Станцію Перемоги, яка не входила в Станцію Перемоги.

Запити 1 щодо відставання дзвінків із скриньки, підбираючи вигляд викладених 2 на імена повідомлень 2 для повідомлень 2 на 2.1.

З урахуванням пункту 3.11 Угоди, Незалежні 2 гаранті, щоб Зміст та будь-які дані були доступні згідно з цією Угодою, статус, ліцензовані або відмовлені запити 2 на законних підставах 2 на законних підставах електронними засобами, будь-якими третіми фізичних осіб, або його влада, яка відповідає 2, має право на сберігання, розповсюдження та передачу послуг посилянь клеркам.

Захист, таке тверде рішення 1, поки суд їх не поважає, не може бути оцінено за їх відсутністю суворості та недостатньою ефективністю. Отже, якщо передача 1 творіння з порушенням авторських прав та / або інтелектуальних

прав, вино не допускає права звертатися до винного особи з вимогами про створення втрачених бітів.

Рішенням Господарського суду м. Київ з 30.06.15 пози задовольняє частиною, підрядною від Vidpovidach 1 на corsta Pozivach 12 180 грн. компенсація за порушення основних прав інтелектуальної влади.

Ухвалою Апеляційного суду м. Києва Державного суду від 10.05.2015 р. Апеляційну скаргу скарги, подання 1 та подання 2 було задоволено приватно, підписано із подання 2 для коридору Посивача 12180 грн. Компенсація за порушення основних прав інтелектуальної влади, у разі задоволення морального стану людини до дати випуску [56].

Таким чином, як вбачається з тексту рішень, колегія суддів київського апеляційного державного суду, а також з матеріалів свідництва підтвердила факт незаконного використання авторських прав на авторські права для розвитку 2.

Відповідно до статті 9 Закону України "Про авторське право та суміжні права", частина твору, яка може бути використана самостійно, включаючи оригінальну назву твору, вважається твором і охороняється відповідно до цього Закону. Показовим прикладом захисту авторських прав на частину твору є судова справа No 161/12051/14-с, яка розглядалась у цивільному процесі [57].

Обставини справи передбачає те, що Позивач звернувся до Луцького міськрайонного суду Волинської області з позовною заявою про стягнення з відповідача 24 360 грн. компенсація за порушення авторських прав на оригінальну назву літературного твору "Капітошка" та його характер (компенсація за порушення ексклюзивного майнового авторського права на відтворення оригінальної назви твору та його характеру в розмірі 10 мінімальних зарплат становить 12 180 грн; компенсація за порушення авторських прав виключних прав власності шляхом публічного показу в Інтернеті в розмірі, що перевищує мінімальну заробітну плату в 10 разів, становить 12180 грн.

Позивач у 1979 році створив літературний твір "Капітошка" (російською мовою) / "Капітошка" (українською мовою). У 1980 р. Літературно-художній

образ "Капітошка" вперше був оприлюднений в анімаційному фільмі з однойменною назвою "Капітошка" (рос.) / "Капітошка" (рос.), А в 1989 р. Оpubлікована праця "Повернись Капітошка" українською та російською мовами. Ці анімаційні фільми були створені на кіностудії "Київнаучфільм". Позивач зазначений як автор сценарію у складі цих анімаційних фільмів. Цей факт загальновідомий і не вимагає додаткових доказів. Також позивач зареєстрував авторські права на літературний твір "Капітошка" (свідоцтво про державну реєстрацію авторського права на твір від 05.11.2004 р. № 9967) та літературний твір "Персонажі КАПІТОШКА" (свідоцтво про державну реєстрацію авторського права на твір від 07.04.2014 № 54433) [57].

Підсудний відтворив оригінальну назву літературного твору "Капітошка" та його характер на упаковках ковбас під назвою "Капітошка" під торговою маркою "Мясной дар" та здійснив публічну демонстрацію, рекламуючи цей товар в Інтернеті [56].

Факт використання роботи у глобальній мережі Інтернет за допомогою відповідного посилання підтверджується висновком експертного комп'ютерно-технічного дослідження № 23 Львівської НДІСЕ від 18.10.2013р. [56].

Відповідач позов не визнав. У своїх запереченнях відповідач зазначив, що публічно повторно використовував уже відоме загальнодоступне слово для назви своєї продукції, назва якої не вимагає реєстрації авторських прав. Підсудний вказує, що у його діях факт використання чужого літературно-мистецького твору повністю відсутній, оскільки слово "Капітошка" вживається для назви ковбас, а не для створення власного літературно-мистецького твору. Єдиний випадок можливої відповідальності полягає в тому, ніби твір або його оригінальна назва були вкрадені та опубліковані Відповідачем під своїм іменем. Відповідач також зазначає у своїх запереченнях, що оскільки ковбаса (сосиски) під назвою "Капітошка" не є літературним твором і не є фальшивою копією твору мистецтва позивача, дії відповідача, який назвав свою промислову продукцію саме так, не є порушенням авторських прав. Таким чином, Сам Позивач тиражував і поширював літературну назву свого твору на необмежену

кількість осіб, у зв'язку з чим він, як правило, застосовується, і тому його можуть і повинні використовувати всі споживачі назви твору та його характеру на свій розсуд у будь-яких сферах повсякденної діяльності (не літературної, не художньої літератури) не вимагає реєстрації авторських прав. Факт використання чужого літературного та художнього твору в цьому випадку відсутній, оскільки назва "Капітошка" використовується поза авторським правом, тобто твір приймається як вторинне споживання [56].

Під час судового розгляду суд задовольнив такі клопотання позивача:

1) про надання інформації про власника веб-сайту www.kolbasa-vio.com ТОВ «Домінант Телеком Україна» до судового засідання;

2) про проведення судово-медичної експертизи [56].

Суд вирішив призначити судово-медичну експертизу об'єктів інтелектуальної власності, проведення якої слід доручити експертам Львівського НДІ судових експертиз (цей вид досліджень проводять судові експерти за спеціальністю 13.9 «Економічні дослідження в сфера інтелектуальної власності "), яка була представлена, серед іншого, питанням про розмір доходу (втрати прибутку), який Позивач, як власник права інтелектуальної власності, міг насправді отримати за звичайних обставин для надання права на відтворення (використання) словесного позначення (оригінальна назва твору) "Капітошка" для маркування упаковок продуктів (ковбас) їх виробником (Респондентом), у поєднанні з правом реклами таких товарів у глобальній мережі Інтернет [57].

Отримавши висновок судово-медичної експертизи, Позивач подав клопотання про збільшення суми позовних вимог, в якому просить стягнути з відповідача 120 000 грн. Клопотання було задоволено судом.

Примітка. У пункті 42 постанови Пленуму Верховного Суду України № 5 від 04 червня 2010 р. "Про застосування судами законодавства про захист авторського права та суміжних прав" зазначено, що відповідно до пункту "Г" частини одна із статей 52 Закону № 3792-ХІІ, яка є об'єктом авторського права та (або) суміжних прав, має право вимагати компенсації замість компенсації

збитків або збору доходу. Вирішуючи відповідні суперечки, суди повинні пам'ятати, що компенсація виплачується у разі доказування факту порушення майнових прав власника авторських та (або) суміжних прав, а не суми завданої шкоди. Таким чином, для задоволення вимоги про виплату компенсації достатньо наявності доказів того, що особа вчинила дії, і визнається порушенням авторського права та (або) суміжних прав. Щоб визначити розмір такої компенсації, адекватний порушенню, суд розслідує: факт порушення майнових прав та те, яке саме порушення було вчинено; об'єктивні критерії, які можуть вказувати приблизний розмір шкоди, заподіяної незаконним використанням кожного окремого використання об'єкта авторського права та (або) суміжних прав; тривалість та обсяг порушень (одноразове або багаторазове використання спірних об'єктів); розмір доходу, отриманого внаслідок правопорушення; кількість осіб, права яких були порушені; наміри відповідача; можливість відновлення попереднього стану та необхідні для цього зусилля тощо.

Суд визнав результати пошукової системи Whois підтвердженням права власності на доменне ім'я відповідача.

Рішенням Луцького міськрайонного суду Волинської області від 05.05.2015 року позов було задоволено повністю та призначено стягнути з відповідача на користь позивача компенсацію за порушення виключного авторського права на майно в сума 120 000 грн. [56].

Нарешті, спір був вирішений шляхом укладення мирової угоди між сторонами. У судовому засіданні сторони зробили спільну заяву, надали суду письмову мирову угоду з метою врегулювання спору на основі взаємних поступок та просили суд визнати його. У той же час Позивач заявив, що з моменту підписання цієї мирової угоди та у разі належного її виконання Позивач не матиме жодних майнових вимог до Відповідача щодо стягнення грошової компенсації за порушення виключного майнового авторського права на оригінальна назва літературного твору «Капітошка» [56].

Постановою Луцького міськрайонного суду Волинської області від 10.08.2015 (справа № 161/11405/15-ц) мирова угода була визнана судом [56].

Зауважимо також, що, з огляду на попередній судовий досвід, автором літературного твору «Капітошка» при виявленні наступного порушення авторського права (розміщення в мережі Інтернет графічного зображення тістечок під назвою «Капітошка», а також здійснення реклами та продажу на сайті rozetka.com.ua товарів під назвою «Капітошка»), було подано до Шевченківського районного суду м .. Львова заяву про забезпечення доказів до пред'явлення позову шляхом призначення судової експертизи в сфері інтелектуальної власності. В обох випадках заяву було задоволено і зобов'язано Львівський науково-дослідний інститут судових експертиз забезпечити проведення експертизи в місячний строк з дня отримання матеріалів справи [57].

Таким чином, відповідно Судовий реєстр судових рішень передбачає судову практику захисту авторських та суміжних прав, яка дає змогу стверджувати про зростання протиправних діянь недоліків в даній сфері.

3.2 Міжнародний досвід юридичної відповідальності за порушення прав інтелектуальної власності

Найважливішим фактором, що стимулює розвиток системи охорони інтелектуальної власності (ІВ) в тій чи іншій країні, є створення ефективного механізму захисту прав інтелектуальної власності. Зарубіжний досвід є важливим позитивним інструментом, здійснюючи його аналіз можна знайти необхідні ключові шляхи для реформування законодавства в сфері інтелектуальної власності в Україні.

Піратство щодо авторських прав , як в Інтернеті, так і в режимі офлайн, є глобальною проблемою, але воно визначається я кособливо серйозний у таких країнах - як Китай, Таїланд, Філіппіни та Мексика. Що стосується патентів, Індонезія, Індія, Аргентина застосовують надмірно обмежувальні вимоги

критерії патентоспроможності, підриваючи інновації та дослідження та перешкоджаючи інвестиціям у економіці [61].

Китай має чіткі цілі та довгострокову стратегію у даній галузі із загальним прагненням стати інноваційною розвинутою країною до 2020 року. Національна стратегія ІВ (NIPS), прийнята у червні 2008 р., залишається головним орієнтиром, і вона доповнена у 2010 р. перетворити Китай на інноваційну країну. Дедалі позитивніше ставлення китайської адміністрації до ІВ на центральному рівні ілюструється рішеннями про створення в 2014 році трьох спеціалізованих судів з питань інтелектуальної власності в Пекіні, Шанхаї та Гуанчжоу, а в 2017 році - чотирьох додаткових трибунали з питань ІВ (додані до звичайних судів) у Ченду, Нанкіні, Сучжоу та Ухані [62]. Цей розвиток є похвальним, оскільки він підвищує ефективність та узгодженість судових рішень, у тому числі на місцевому рівні. Крім того, протягом останніх років Китай докладав постійних зусиль для перегляду та оновлення свого ІВ законодавства і, в цьому контексті, надає можливість зовнішнім зацікавленим сторонам, таким як ЄС коментувати законопроекти під час публічних консультацій. Китай випустив кілька законодавчі поправки, зокрема в галузі патентів, винаходів послуг, авторських прав, недобросовісна конкуренція та законодавство про електронну комерцію. Інтернет-підробка та піратство значно погіршили ситуацію, масштаб і вимір проблеми щодо забезпечення прав Китаю. На жаль, Китай є головним світовим виробником контрафактних товарів. Близько 61,8% усіх контрафактних товарів надходять з Китаю (разом із Гонконгом ця кількість вище 80%). У таких провінціях чи містах, як Пекін чи Шанхай, стандарти адміністрацій та судів, як правило, задовільні та очікується подальше покращення, тоді як відсутність досвіду та корупція продовжують вказувати на серйозні проблеми в решті Китаю [63].

Китайська компанія Alibaba нещодавно стала більше залучена до протидії підробки та піратства шляхом приєднання до Меморандуму про взаєморозуміння щодо продажу підроблених товарів через Інтернет, укладених у 2016 році між власниками прав ІВ, Інтернетплатформи та асоціації, а за

сприяння Комісії. Спільний комітет митного співробітництва між ЄС та Китаєм - ще одна важлива опора та співпраця з питань ППВ. Він був створений у 2009 році та відповідає за стратегічну базу для митного співробітництва та спільних дій ЄС-Китаю щодо митних прав інтелектуальної власності. Митна мережа ЄС та Китаю призвела до вдосконалення співпраці між митними органами влади з обох сторін у пов'язаних з ними повітряних та морських мереж і призвело до ряду конкретних затримань та справ. Загалом ЄС достатньо задоволений впровадженням планів дій, хоча залишається багато місця для вдосконалення. Оскільки багатьох затриманих товарів, які підозрюються у порушенні прав інтелектуальної власності, надходять з Гонконгу, Комісія встанови лаплан дій щодо співпраці у сфері митного забезпечення прав інтелектуальної власності також з Гонконгом [64].

Друга половина 2016 року, схоже, призвела до зміни ставлення уряду та Національного інституту промислової власності (INPI) щодо захисту прав інтелектуальної власності в Аргентині. Аргентина представила низку законодавчих пропозицій щодо вдосконалення прав інтелектуальної власності. Ці пропозиції включають законопроект про вдосконалення законодавства про торговельні марки та підвищення покарання за підробку та посилення захисту промислових конструкцій. Зацікавлені сторони ЄС повідомляють про інші законодавчі ініціативи, що стосуються колективного управління та санкціонування обходу заходів технологічного захисту. Зацікавлені сторони ЄС повідомляють, що INPI має активізував зусилля, спрямовані на зменшення відставання в патентній експертизі [65]. Проблеми та напрямки вдосконалення та дій власників прав продовжують страждати від місцевого виробництва та продажу підробленої продукції особливо на ринку "La Salada", який існує вже багато років і де продаються товарів, що порушують право, здійснюється відкрито та у великих масштабах. La Salada - найбільший під відкритим небом ринок продажу контрафактних та піратських товарів у Латинській Америці [66].

Деякі вдосконалення можна відзначити в законодавстві Індії щодо інтелектуальної власності. У березні 2017 року з'явився нові Індійські Правила щодо товарних знаків [67]. Основні зміни включають наступне: номер заявок на товарний знак зменшено із 74 до 8; загальні збори були раціоналізовано за рахунок зменшення кількості категорій зборів з 88 до 23; умови для визначення загальновідомих торгових марок було встановлено вперше; спрощені процедури щодо реєстрації зареєстрованим користувачем торгових марок. Зацікавлені сторони ЄС повідомили про деякі позитивні зрушення щодо патентного захисту зокрема найму додаткових експертів, запровадження заходів онлайн-прозорості (наприклад, інструменти відстеження заявок). Здається, Індія зараз зосереджує свої зусилля на адміністративних удосконаленнях та підвищенні обізнаності та нарощуванні потенціалу з метою підвищення ефективності його системи. Зацікавлені сторони в ЄС повідомляють, що впровадження механізмів захисту прав інтелектуальної власності потребує подальшого розвитку зміцнення, зокрема за межами Делі [68].

Позитивні зрушення в сфері інтелектуальної власності були відзначені за останні два роки. Туреччина встановила спеціалізовані суди у сфері інтелектуальної власності та спеціалізовані відділи міліції з питань порушення прав інтелектуальної власності та прийняла новий Кодекс промислової власності. Даний Кодекс, прийнятий у січні 2017, спрямований на впорядкування та модернізацію поточного турецького режиму, промислової власності, підвищення ефективності адміністративних процесів, надання нових інструментів правозастосування для правовласників та покращення прозорості [69]. Турецька установа з питань патентів та товарних знаків вдосконалила свою онлайн-заявку та дзвінок-послуги центру, особливо стосовно торгових марок. Туреччина активізувала зусилля щодо зменшення торгівлі контрафактними товарами, які можуть становити ризики для здоров'я та безпеки шляхом введення посиленних заходів та засобів проти виробництва та продаж підrobлених фармацевтичних препаратів. В області прикордонного контролю, система реєстрації призвела до збільшення кількості вилучень. ЄС та

Туреччина спрямовані на обговорення поточного законодавчого розвитку, обмін досвідом з питань примусового виконання митними та виконавчими органами та адміністративно-судові органи [70].

Захист та захист прав інтелектуальної власності в Малайзії покращилися за останні два роки. Європа зацікавлені сторони повідомляють про посилене залучення влади Малайзії [69]. Поінформованість та інші позитивні зрушення після створення спеціалізованого Суду інтелектуальної власності, який пришвидшив судочинство. Малайзія перебуває в процесі перегляду законодавства в галузі інтелектуальної власності з метою внесення змін, що вимагаються зобов'язаннями, що випливають з безкоштовних торгових угод, нещодавно укладених Малайзією. Щорічний звіт Комісії з питань митного забезпечення ЄС прав інтелектуальної власності у 2015 році Малайзія входила у сімку найгірших країн походження товарів, які підозрюють на порушення прав інтелектуальної власності, затриманих та вилучених у Кордонів ЄС. Незважаючи на поточний огляд законодавства інтелектуальної власності та активізовані зусилля уряду, порушення прав щодо інтелектуальної власності залишається проблемою, особливо на кордоні [70]. У 2016 році було укладено Угоду про партнерство та співробітництво (УПС) з Малайзією переговори про угоду про вільну торгівлю (ЗВТ) в даний час призупинені. Проект ЄС-АСЕАН із захисту прав інтелектуальної власності (ЕСАР III) тривав до лютого 2017 року. Вона мала на меті підтримку регіональної інтеграції АСЕАН та подальшу гармонізацію систем для створення, захисту, адміністрування та забезпечення інтелектуальної власності. Серед своїх досягнень проект призвів до інтеграції держав-членів АСЕАН у ASEAN TMview, TMclass та DesignView бази даних. Для кожної з баз даних створено спеціальний портал ASEAN, який забезпечує легко доступні дані про товарний знак та дизайн. Конкретною метою цього компоненту є підтримка АСЕАН на регіональному рівні інтеграція та подальше оновлення та вдосконалення систем для створення, захисту, захисту, використання, адміністрування та забезпечення в регіоні АСЕАН [69].

У Мексиці Управління державних закупівель (PGR) активізувало свої зусилля у боротьбі з Інтернетом щодо протидії піратству шляхом створення підрозділу, присвяченого боротьбі з порушеннями прав інтелектуальної власності. Проблеми та напрямки вдосконалення та дій застосування прав інтелектуальної власності залишається основною проблемою, яка викликає занепокоєння в Мексиці. Зацікавлені сторони ЄС скаржаться, що судові провадження відбуваються дуже повільно, за винятком справ, пов'язаних із авторським правом. Заявники не мають права подавати позов безпосередньо до цивільних судів, вимагаючи відшкодування збитків [69]. Спочатку необхідно встановити перед адміністративними інстанціями наявність порушення, яке відбулося. Тому весь процес отримання збитків може включати кілька випадків та становитиме від восьми до десяти років, протягом яких позивач навіть повинен понести витрати на зберігання вилученого товару. Зацікавлені сторони в ЄС повідомляють, що отримання попередніх заборон є необґрунтовано складним і, при наданні вони можуть бути зняті передбачуваним порушником шляхом виплати зустрічної облигації. Зацікавлені сторони ЄС повідомляють, що законодавча база та зусилля Мексики недостатні для боротьби з піратством, головним чином тому, що координація між федеральними та суб-федеральними чиновниками слабка і тому, що недостатньо ресурсів, присвячених інтелектуальної власності та застосуванню покаранню чи запобіжних заходів щодо порушників [70]. Ситуація посилюється, оскільки патентне законодавство Мексики, схоже, не передбачає жодної компенсації щодо невинуватеної затримки у процедурі отримання дозволу на продаж. Зацікавлені сторони ЄС також повідомляють, що немає положень про відповідальність Інтернет-послуг постачальників послуг (ISP), що призводить до правової невизначеності в цьому відношенні для ISP та власників прав.

Філіппіни зробили кілька важливих кроків для покращення середовища прав інтелектуальної власності в цілому останні два роки [69]. Ці кроки включали новий закон із змінами до Інтелектуальної власності, наприклад, запровадження відповідальності орендодавців за продаж товарів, що

порушують права інтелектуальної власності у своїх приміщеннях та надання функцій із захисту прав інтелектуальної власності [69]. У 2017 році філіппінське бюро інтелектуальної власності запустило процес консультацій щодо вдосконалення національної. Проблеми та напрямки вдосконалення та дій зацікавленими сторонами ЄС повідомляють, що судові процедури є надто тривалими та необґрунтовано складними та штрафи, передбачені Кодексом інтелектуальної власності, не є достатньо стримуючими. Незважаючи на прогрес, підробка та піратство є серйозною проблемою, особливо в цифровій галузі питань авторського права.

Таїланд, зокрема Департамент інтелектуальної власності Міністерства торгівлі, має докласти належних зусиль для посилення захисту прав інтелектуальної власності. Крім того, Таїланд розпочав впровадження робочої групи АСЕАН з питань співпраці у сфері ПІВ (AWGIPC) та Плану дій щодо ПІВ на 2016 по 2025 рік. Таїланд створив Національний комітет з питань інтелектуальної власності та підкомітет з питань протидії порушенням прав інтелектуальної власності, що покращило координацію про виконання в адміністрації Таїланду [71]. Зацікавлені сторони ЄС повідомляють, що серйозні занепокоєння зберігаються щодо широкої доступності контрафактних та піратських товарів як на фізичному, так і в Інтернет-ринках, а також через відсутність ефективних та стримуючих заходів правозастосування. Відсутність стійкого, скоординованого правозастосування переслідування продовжує залишатися проблемою [72]. Зацікавлені сторони ЄС також повідомляють, що цивільні провадження є надто довгими та дорогими, тимчасовими заходи та заборони рідко розпоряджаються судами, кримінальних санкцій, здається, немає достатньо стримуючим, ордери на пошук важко отримати, підриваючи збережені докази та митні процедури доступні лише проти торгових марок та авторських прав. Зацікавлені сторони ЄС повідомляють, що патентному відомству Таїланду бракує ресурсів, щоб не відставати відобсяг заявок, що призводить до тривожного відставання патентів. Залишається з'ясувати, чи

нещодавно оголошені заходи щодо скорочення відставання будуть ефективними для вирішення проблеми проблеми.

США добре розробили закони та процедури захисту та захисту прав інтелектуальної власності. Нещодавно розробка - це набрання чинності Законом про захист комерційної таємниці 2016 року (DTSA), який передбачає нову федеральну цивільну справу щодо привласнення комерційної таємниці. Цей закон доповнює федеральний кримінальний закон і законодавство штату проти крадіжки комерційної таємниці. Крім того, нові вимоги щодо патентних спорів розглядаються як позитивні ефекти. Крім того, ЄС та США продовжують співпрацювати з питань інтелектуальної власності, що дозволяє обговорювати загальні проблеми захисту прав інтелектуальної власності в третіх країнах. Великою зміною в 2016 році стало те, що адміністрація США вирішила надати ліцензію на оновлення торгової марки Havana Club в США [73]. Це позитивний розвиток подій який би міг призвести до дотримання рішення СОТ щодо врегулювання суперечок. Із Закону США про авторські права була визнана несумісною Угода ТРІПС і є порушенням авторських прав. США скасували форму 18, як це було дозволено колишнім Федеральним правилом цивільного процесу. Форма 18 передбачала простий спосіб заявити про прямі порушення патентів. Це вимагало від партії надати трохи більше ніж заявлений номер патенту та загальне твердження, що клас продукції відповідача втілює запатентований винахід [69]. З ростом суб'єктів монетизації патентів та так званих судових процесів щодо патентних тролів протягом минулого 10 років ця форма дозволила легко масово подавати скарги на порушення патентів; безперечно часто не включаючи достатньо деталей для обвинувачених порушників, щоб розпізнати, як їхні товари нібито порушували патенти [74]. За відсутності форми 18, загальноновизнано, що скарги на порушення патентів тепер регулюються за стандартом правдоподібності. Європейська комісія продовжує давню традицію трансатлантичних прав інтелектуальної власності. Трансатлантична робоча група з питань інтелектуальної власності розглядається як дуже цінний інструмент обох сторін - здебільшого для

координації співпраці з третіми країнами та багатосторонніми організаціями, обмінюючись передовим досвідом та надаючи інформацію про останні вітчизняні події.

Нещодавно були відзначені позитивні зрушення. Канада знаходиться в процесі виконання Комплексної угоди про економічну торгівлю з ЄС. Нові положення щодо прикордонних заходів щодо інтелектуальної власності, які набули чинності 1 січня 2015 року, надати канадським митним органам (ex officio) повноваження затримувати підозрюваних контрафактної або піратської продукції на кордоні та для обміну інформацією з власниками прав. Ці положення, які спрямовані на підтримку цивільного забезпечення авторських прав або прав на торговельну марку шляхом надання правовласникам інформації та допомоги, необхідної для забезпечення судового захисту в суді. Проблеми та напрямки вдосконалення та дій Канадської системи інтелектуальної власності все ще має недоліки [69]. Незважаючи на останні позитивні зрушення, вона залишається вирішувати низку питань, зокрема слабкі місця в застосуванні механізмів, включаючи належні повноваження для митних службовців щодо вилучення та знищення підроблених та піратських товарів на кордоні та при обміні інформацією між ними [75]. Канадським органам захисту прав інтелектуальної власності та правовласникам все ще здається низьким пріоритетність боротьби з порушеннями прав інтелектуальної власності, правоохоронними органами, прокуратурою та судами. Закон про модернізацію авторських прав 2013 року вдосконалив правові засоби, проте є недостатнім, коли особа оператора послуги є невідомою. Правовласники, здається, не в змозі подати заяву про заборону запобігання продовженню порушення авторських прав (наприклад, блокування веб-сайту) [76].

Позитивні зрушення були відзначені протягом останніх двох років у Південній Кореї. Загальний рівень захисту та забезпечення прав інтелектуальної власності в Кореї значно покращився. Були зроблені успішні зусилля по боротьбі з контрафактною продукцією на вуличних ринках, особливо в районі Сеула. Міністерство культури, спорту та туризму (МКНТ)

запропонувало внести зміни до Указу Президента з метою збільшення кількості місць, які будуть платити за повідомлення громадськості про захищену авторським правом музику. Указ набрав чинності з 23 серпня 2017 р. Нещодавно Корейська національна асамблея затвердила кілька поправок до корейського Закону про товарний знак, який набув чинності 1 вересня 2016 року [77]. Однією з найбільш актуальних проблем є сфера авторського права та суміжних прав, що регулює єдину справедливую винагороду виконавців та виробників не прогресували за останні два роки, і надто широкі винятки обмежують застосовності цих прав. Південна Корея ще не привела свій закон у відповідність з міжнародними зобов'язаннями. Взаємодія ЄС та Південної Кореї разом забезпечує безперебійну та ефективну роботу, імплементувавши Угоду про вільну торгівлю між ЄС та Кореєю, яка набрала чинності в 2011 році [78].

Сінгапур відображає високі стандарти та є одним із дієвих членів найважливіших міжнародних угод в сфері інтелектуальної власності. ЄС та Сінгапур завершили переговори щодо угоди про вільну торгівлю (ЗВТ). Виконання Угоди про вільну торгівлю повинно сприяти вдосконаленню захисту прав інтелектуальної власності в Сінгапурі [69]. Також варто зазначити що Сінгапур взяв на себе зобов'язання забезпечити справедливую винагороду виконавцям та виробникам фонограм протягом двох років з моменту набуття чинності даної Угоди. Однак, Сінгапур повинен активізувати зусилля проти підробки та піратства щодо товарів, що перебувають під митним контролем(включаючи імпорт, експорт, перевалку тощо) та надати повноваження своїм митним органам вилучати або призупинити випуск товарів, які підозрюються у порушенні права інтелектуальної власності [69].

У липні 2016 року новий Кримінальний кодекс В'єтнаму 2015 року набрав чинності. Між іншим, новий кодекс вводить ряд важливих змін, пов'язаних з інтелектуальною власністю, таких як кримінальна відповідальність, юридичні особи для виробництва та торгівлі товарами, що порушують права інтелектуальної власності. Кримінальні санкції, що застосовуються до юридичних осіб, включають грошові штрафи, зупинення бізнесу та заборона на

ведення бізнесу або залучення капіталу. Зацікавлені сторони в ЄС також стурбовані тривалістю процесів реєстрації інтелектуальної власності для торговельних марок та повільні процедури. Хоча досвід зацікавлених сторін ЄС на національному рівні був позитивним, проте є слабкі місця були відзначені на місцевому рівні [79]. Далі залишається необхідним прогрес щодо дотримання пра інтелектуальної власності. Зацікавлені сторони ЄС повідомляють, що порушення залишаються поширеними в країні, особливо на вуличних ринках та вкомерційні площі. Висловлено занепокоєння щодо того, що санкції проти порушників мають недостатній стримуючий ефект і що все ще бракує навчених службовців ІВ, в тому числі вмитні органи. У щорічному звіті Комісії про митне виконання ЄС прав інтелектуальної власності 2016 році, В'єтнам залишається на сьомому місці найгірших країна походження з підозрою на порушення прав інтелектуальної власності, товарів, затриманих та вилучених на кордонах ЄС [80]. Більш загально, система правозастосування В'єтнаму залишається надзвичайно складною, що робить складним завдання також для власників впроваджувати дієві дії проти порушень прав інтелектуальної власності. У грудні завершилися переговори про угоду про вільну торгівлю між ЄС та В'єтнамом. Угода про вільну торгівлю включає істотну главу щодо порушення прав інтелектуальної власності, в якій В'єтнам взяв на себе зобов'язання щодо високого рівня захисту, що виходить за межі стандартів Угоди ТРІПС. Завдяки цій угоді, інновації ЄС, твори мистецтва та бренди будуть краще захищені віднезаконне копіювання, в тому числі шляхом посилення положень про правозастосування.

Таким чином, право інтелектуальної власності є ключовим інтересом у контексті міжнародної торгівлі. Загальна мета права інтелектуальної власності має дати змогу правовласникам скористуватися високим рівнем захисту прав інтелектуальної власності та належним чином забезпечити надійний механізм юридичної відповідальності за порушення в даній сфері.

ВИСНОВКИ

Проведене дослідження правового регулювання юридичної відповідальності за порушення прав інтелектуальної власності дозволило зробити деякі узагальнення.

На сучасному етапі розвитку суспільства проблеми захисту прав інтелектуальної власності набувають все більшого значення, як в Україні так і всьому світі. Дана епоха називають «інформаційним суспільством», а ми являємося свідками інтенсивного розвитку інтелектуальної творчої діяльності людини. В зв'язку з цим виникають глобальні проблеми котрі потребують вирішення за допомогою додержання балансу між задоволенням потреб суспільства та охороною індивідуальних прав.

На даний момент в Україні поки немає комплексної системи захисту прав інтелектуальної власності. Правовідносини в галузі інтелектуальної власності в Україні контролюється окремими нормами цивільного, господарського, кримінального, митного, податкового Кодексу України, Кодексу України про адміністративні правопорушення, процесуальних кодексів, Кодексу адміністративного судочинства.

Принципи юридичної відповідальності за порушення прав інтелектуальної власності – це чітко визначені вимоги, котрі ставляться до порушника прав з однієї сторони, а з іншою вони дозволяють задовольняти правопорядок у соціумі відносно захисту прав інтелектуальної власності.

Підстави притягнення до юридичної відповідальності – це комплекс обставин, присутність яких робить юридичну відповідальність можливою. Такими являються: присутність складу правопорушення – фактична підстава. Присутність норми права, що прямо передбачає склад правопорушення – нормативна підстава.

В даний час з огляду на високий рівень незаконного використання інтелектуальних прав гострою проблемою сучасного економічно розвиненого

суспільства стає забезпечення сприятливих умов для розвитку і захисту інтелектуальної власності - одного з особливо значущих правових інститутів.

Ефективний кримінальний захист інтелектуальної власності в даний час має особливе значення. По-перше, ринкова економіка пропонує численні можливості для розвитку правовідносин у сфері творчої діяльності. По-друге, одночасно можна виявити безліч порушень інтелектуальних прав, зокрема що стосуються кримінальних.

Судовий реєстр судових рішень передбачає судову практику захисту авторських та суміжних прав, яка дає змогу стверджувати про зростання протиправних діянь недоліків в даній сфері.

Авторське піратство, як онлайн, так і офлайн, є глобальною проблемою, але воно визначається як особливо серйозний в країнах Слід зазначити, що Україна переведена з Пріоритету 3 на 2 через високий вирівняти підробці і піратстві, а також з-за недотримання вимог ЄС Угоди про поглиблену і всеосяжну зону вільної торгівлі України. Положення колективних право управлінських договорів також має вирішальне значення і завдає непоправної шкоди тисячам місцевих і міжнародних правовласників.

Угода про асоціацію між Україною та ЄС набула чинності 1 січня 2016 року. Дана Угода включає амбіційний розділ щодо прав інтелектуальної власності, спрямований на наближення законодавства до ЄСacquis та практика застосування. Раніше в Україні було прийнято Закон про кінематографію, що включає положення про зменшення рівня піратства в Інтернеті. Це позитивний розвиток подій, оскільки вже багато років в Україні дослідники засвідчують низький рівень розміщення незаконних веб-сайтів. Новий закон встановлює чіткі заходи для вирішення Інтернет-піратство та уточнює відповідальність посередницьких постачальників послуг. Він також передбачає наявність засобів проти піратства в Інтернеті.

Український підрозділ з боротьби з кіберзлочинністю взяв участь у навчальних сесіях проти онлайн-порушень ІВ, розширив робочу силу та налагодив співпрацю з правою спільнотою щодо боротьби з піратством в

Інтернеті. Це вже привело до успіху операції проти незаконних веб-сайтів. База даних заявок, що очікують на розгляд торгових марок, стала доступною для пошуку та доступу до неї плата за власників прав, що полегшує та швидше реєструє торгові марки та дозволяє уникати порушень торговельних марок в Україні. 29 вересня 2017 року було видано указ про створення Вищого суду інтелектуальної власності та має значення, яке базується у Києві.

Україна представила пакет реформ щодо ІВ у другій половині 2017 року. ЄС буде тісно співпрацювати контролювати подальший законодавчий процес, щоб забезпечення належного виконання зобов'язань. Рівень захисту та забезпечення захисту ІВ залишається слабким. Згідно з OECD-EUIPO спільне дослідження, Україна була однією з чотирьох головних пунктів транзиту підроблених товарів на ринок ЄС. Незважаючи на те, що новий закон про піратство може зменшити доступність незаконних зацікавлених сторін ЄС повідомляють, що піратство в Інтернеті залишається важливою проблемою, оскільки Україна не застосувала ефективних засобів боротьби з такою практикою. Зацікавлені сторони в ЄС також повідомляють, що все ще існують великі проблеми з ефективністю, що характеризується великим рівнем підробленої продукції.

Зацікавлені сторони ЄС також скаржаться на корупцію в межах зникнення або повернення конфіскованих товарів. Загалом, здається, бракує ефективних процедур та правових норм, що регулюють знищення вилученої контрафактної продукції та обладнання, що використовується для їх виготовлення.

Зацікавлені сторони ЄС також повідомляють, що у галузі патентів немає чітких критеріїв, що визначають обставини, за яких уряд може розглядати та видавати примусові ліцензії призводить до правової невизначеності.

Тривала ситуація щодо колективного управління правами спричиняє непоправні ситуації шкода законним інтересам тисяч місцевих та міжнародних правовласників, особливо у музичному секторі. Основною проблемою як і раніше залишається законодавча база, що дозволяє функціонувати численним

організаціям колективного управління, яких немає необхідних мандатів правовласників та необхідних людських та фінансових ресурсів для здійснення колективного управління правами.

Що стосується торгових марок, в українському законодавстві немає положень, які дозволяли б відмовити чи визнати товарний знак недійсним на підставі недобросовісності. Зацікавлені сторони ЄС повідомляють, що немає доступної інформації, яка б вказувала, чи жодна заявка вже не розглядалася. Тому третім особам важко це встановити, чи можуть вони все ще подавати оскарження проти певної заяви. Така система надає занадто багато розсуду експертам з питань торговельних марок, щоб прийняти або відхилити заперечення татаким чином не забезпечує правової визначеності. Новий законопроект про промислову власність має потенціал для покращення ситуації.

Дія Угоди про асоціацію між Україною та ЄС містить положення, що вимагають підвищення рівня захисту інтелектуальної власності в Україні. Ряд законопроектів у галузі авторського права, промислової власності, правозастосування та електронної комерції були підготовлені Проектом Twinning у 2015 році, але, на жаль жоден з них не пройшов український парламент. Діалог щодо питання інтелектуальної власності є частиною більш широкої співпраці між ЄС та Україною європейської політики сусідства, що дасть змогу обмінюватися інформацією з питань багатостороннього та двостороннього захисту прав інтелектуальної власності, національної інтелектуальної власності законодавства та практики та виявляти недоліки та пропозиції щодо вдосконалення.

Таким чином, право інтелектуальної власності є ключовим інтересом у контексті міжнародної торгівлі. Загальна мета права інтелектуальної власності має дати змогу правовласникам скористуватися високим рівнем захисту прав інтелектуальної власності та належним чином забезпечити надійний механізм юридичної відповідальності за порушення в даній сфері.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Бутнік – Сіверський О.Б. економіка інтелектуальної власності. К. Інст. інт. власн. і права, 2008. 296 с.
2. Носков Е.А. Позитивная юридическая ответственность. Под общей редакцией Р.Л. Хачатурова. Тольятти, 2003.
3. Алексеев С.С. Проблемы теории права: Курс лекций. В 2 и. Свердловск, 1972. Т.1.: Основные вопросы общей теории социалистического права. 371 с.
4. Скакун О.Ф. Теорія держави і права: підручник. Харків: Консум, 2001. 656 с.
5. Конституція України: Закон України № 254к/96-ВР від 23.07.1996 р. *Відомості Верховної Ради України*. 1996. № 30. Ст.141.
6. Цивільний кодекс України № 435-IV від 03.10.2003 р. *Відомості Верховної Ради України*. 2003. № 40–44. Ст. 356.
7. Про авторське право і суміжні права: Закон України № 3792-ХІІ від 23 грудня 1993 р. *Відомості Верховної Ради України*. 1994. № 13. Ст. 64
8. Вінаєва К. Авторські та суміжні права: аспекти цивільно-правового захисту. *Юридична газета*. 2007. №17 (101). URL: <http://www.yur-gazeta.com/article/1172>.
9. Венедіктова І.В. Розгон О.В. Цивільно-правовий захист та охорона авторського права. URL: <http://www.nbu.gov.ua/e-journals/FP/2007-2/07vivoap.pdf>
10. Кодекс України про адміністративні правопорушення № 8073-Х від 18.12.1984 р. *Відомості Верховної Ради України*. 1984 р., № 51, Ст. 1122.
11. Про внесення змін до деяких законів України щодо створення національного органу інтелектуальної власності: Закон України. № 703- IX від 24.07.2020. *Офіційний вісник України*. 2020 р., № 57, стор. 23, стаття 1777.
12. Підопригора О.А. Право інтелектуальної власності в Цивільному кодексі України. Цивільний кодекс України. Міркування з окремих проблем застосування : наук. зб. К. : Слово, 2005. 368 с. 5.

13. Коновалов С.А. Основание гражданско-правовой ответственности : автореф. дис.... канд. юрид. наук. М., 2016.
14. Лукьянчикова Е. Меры защиты и меры ответственности, применяемые при нарушении интеллектуальных прав. Интеллектуальная собственность. *Авторское право и смежные права*. 2011. № 5.
15. Перепеченов А.А. Правовая охрана интеллектуальной собственности (вопросы теории и практики) : автореф. дис. ... канд. юрид. наук Саратов, 2018.
16. Липинский Д.А. Общая теория юридической ответственности : автореф. дис.... д-ра юрид. наук. Саратов, 2004.
17. Луць В.В. Особисті немайнові права інтелектуальної власності творців: моногр. НДІ приватного права і підприємництва АПН України. Т. : підручники і посібники, 2007, 256 с.
18. Підпригори О.А. Основи правової охорони інтелектуальної власності в Україні: підручник. К.: Концерн «Видавничий дім «Ін юре», 2013. 236с.
19. Мельник М. Кримінально-правовий захист права інтелектуальної власності в Україні. *Митна справа*. 2003. №6. С. 46-50.
20. Коваль А. Порухення авторського права і суміжних прав кримінально правові проблеми, які потребують свого вирішення. *Юридична газета*. 2015. №15.
21. Бернська конвенція з охорони літературних і художніх творів від 18.10.2007. *Офіційний вісник України*. 2007 р., № 75, стор. 173, ст. 2809.
22. Всесвітня конвенція про авторське право від 27.11.2006. *Офіційний вісник України*. 2006 р., № 46, стор. 207, стаття 3104.
23. Конвенція, що засновує Всесвітню організацію інтелектуальної власності. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_169#top.
24. Договір ВОІВ з авторського права (м Женева, 20 грудня 1996р) URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_770#Text.

25. Угода про торговельні аспекти прав інтелектуальної власності (ТРИПС / TRIPS) від 12.11.2010. *Офіційний вісник України*. 2010 р., № 84, стор. 503, стаття 2989.
26. Андрощук Г. О. Захист прав інтелектуальної власності в Україні: проблеми законодавчого забезпечення та правозастосування. К.: Парламентське вид-во, 2017. С. 107.
27. Невінчаний І. Засоби протидії недобросовісній конкуренції у сфері інтелектуальної власності. *Вісник Антимонопольного комітету України*. 2010.№2 (37).215 с.
28. Користін О.Є. Економічна безпека – Інтернет ресурс: URL: http://pidruchniki.ws/15840720/ekonomika/ekonomichna_bezpeka_-_koristin_oye
29. Про службу безпеки: Закон України № 2229-ХІІ від 07.07.1992 *Відомості Верховної Ради України*. 1992 р., № 27, стаття 382.
30. Постанова Верховної Ради “Про Рекомендації парламентських слухань “Захист прав інтелектуальної власності в Україні: проблеми законодавчого забезпечення та правозастосування”. *Вісник Верховної Ради України (ВВР)* 2007, № 45 524 с.
31. Череп А. В. Державне регулювання діяльності у сфері правової охорони та захисту прав інтелектуальної власності. *Вісник Університету банківської справи Національного банку України*. 2018, № 1 (10). с. 360.
32. Рудник Т.В. Відповідальність за порушення авторського права. *Часопис Київ. унту права*. 2012. № 2. С. 248–251.
33. Копейчиков В. В. Правознавство : підручник. К. : Юрінком Інтер, 2003. 736 с.
34. Остапчук В. Поняття адміністративного захисту авторського права і суміжних прав. *Науково-практичний журнал «Інтелектуальна власність»*. 2003. № 4. URL: <http://synergy.ua/ru/about/publikatsii/statyi/418.html>.
35. Білан Н. І. Соціальні комунікації в інформаційному суспільстві: теорія, еволюція, моделі та прикладні аспекти : дис. ... докт. соц. наук : спец. 27.00.01. К., 2016. 427 с.

36. Іванищук А. А. Поняття адміністративної відповідальності, яка застосовується суддею. Форум права. 2011. № 2. С. 298-302. URL: <http://archive.nbuv.gov.ua/e-journals/FP/2013-1/13sdaipm>.
37. Іванищук А. А. Розгляд справ про адміністративні правопорушення, що здійснюються суддею . Митна справа. 2011. № 3 (75). С. 178-171.
38. Адміністративне судочинство в Україні : книга друга. Кодекс України про адміністративні проступки. (проект) (Серія “Реформа судів України “). Харків : Консум, 2003. 332 с.
39. Зайчук О. В. Загальна теорія держави і права : (основні поняття, категорії, прав. Конструкції та наук. концепції): навч. посіб.К. : Юрінком Інтер, 2008. 400 с.
40. Марченко М. Н. Теория государства и права : учебник. 2-е изд., перераб. и доп. М. : Юридический дом «Юстицинформ». 2004. 704 с.
41. Коваль Л. В. Адміністративне право: курс лекцій для студентів юридичних вузів та факультетів. К. : Вентурі. 1996. 208 с.
42. Ришкова О.В. Відповідальність за порушення прав інтелектуальної власності. *Ученые записки Таврического нац. ун-та им. В.И. Вернадского. Серия «Юридические науки»*. 2018. Т. 21 (60) .№ 1. С. 89–98.
43. Керимов Д. А. Методология права (предмет, функции, проблемы философии права) .М. : Аванта +, 2001.560 с.
44. Дзера О.В. Цивільне право України : підручн. у 2-х книгах. К. : Юрінком Інтер, 2002. Кн.1. С. 701.
45. Шемшученко Ю.С. Юридична енциклопедія: Енциклопедія в 6 томах . К. : «Українська енциклопедія», 2003. С. 48.
46. Шишка Р.Б. Охорона права інтелектуальної власності: авторсько-правовий аспект : моногр. Х. : Видавництво НУВС. 2002. 368 с.
47. Кирилюк А.В.Правопорушення авторських прав в мережі Інтернет: покарання та види. URL: <https://core.ac.uk/download/pdf/156902795.pdf>.

48 Герасимчук О. Р. Відповідальність за порушення прав інтелектуальної власності в Україні. URL: <http://sb-keip.kpi.ua/article/view/186493>.

49 Тыцкая Г.И. Правовая охрана товарных знаков, фирменных наименований, указаний и наименований мест происхождения товаров в капиталистических и развивающихся странах. М.: ВНИИПИ, 2016.

50 Кононенко Р.О. Международный опыт использования товарного знака в Интернете. Интеллектуальная собственность. Промышленная собственность. 2013. № 5.

51 Коваль А. Соціально-політичні передумови вдосконалення кримінально-правової охорони авторського права і суміжних прав. URL: <http://www.justinian.com.ua/article.php?id=1841>.

52 Антонов В.М. Интеллектуальная собственность и компьютерное авторское право .2-е вид., стереотип. К. : КНТ, 2006. 520 с.

53 Ягудина В.М. Юридическая ответственность: система и классификация : автореф. дис.... канд. юрид. наук. М., 2012.

54 Грибанов В.П. Ответственность за нарушение гражданских прав и обязанностей. Осуществление и защита гражданских прав / науч. ред. Е.С. Ем. - М. : Статут, 2000 .

55 Арзуманян А.Б. Защита интеллектуальной собственности в сети Интернет . Актуальные проблемы современного российского права : материалы V Междунар. науч.-практ. конф. (Невинномысск, 21-22 февраля 2016 г.). Невинномысск : НГГТИ, 2016.

56 Єдиний державний реєстр судових рішень.. URL: <https://reyestr.court.gov.ua>.

57 Судова практика вирішення спорів, пов'язаних із неправомірним використанням об'єктів авторського права і суміжних прав в мережі Інтернет. URL: <https://www.me.gov.ua/Documents/Detail?lang=uk-UA&id=9e4662a7-e339-4942-87a9-3de33288c0c6&title=SudovaPraktikaVirishenniaSporiv->

PoviazanikhIzNpravomirnimVikoristanniamObktivAvtorskogoPravaISumizhnikhPravVMerezhiInternet&isSpecial=true.

58 Про застосування судами норм законодавства про захист авторського права та суміжних прав: Постанова Пленуму Верховного Суду України № 5 від 04.06.2010 р. *Вісник господарського судочинства*. 2010 р., № 5, стор. 15.

59 Господарський процесуальний кодекс України № 1798-ХІІ від 11.02.1992. *Відомості Верховної Ради України*. 1992. № 6 Ст. 56

60 Про деякі питання практики вирішення спорів, пов'язаних із захистом прав інтелектуальної власності: Постанова Пленуму Вищого господарського суду України № 12 від 17.10.2012 р. *Вісник господарського судочинства*. 2012 р., № 6, стор. 57.

61 Summary of the assessment of the situation by country. URL: http://www.gov.cn/english/2008-06/21/content_1023471.htm

62 Full text: Report on the work of the government URL: http://www.china.org.cn/china/NPC_CPPCC_2011/2011-03/15/content_22143099_2.htm

63 Memorandum of Understanding on the sale of counterfeit goods over the Internet. URL: <http://ec.europa.eu/DocsRoom/documents/10468/attachments/1/translations>.

64 Protection of intellectual property rights in China. URL: https://ec.europa.eu/taxation_customs/sites/taxation/files/docs/body/action_plan_eu_china_ipr_2014_2017.pdf.

65 International SME Support Service. URL: <http://www.china-iprhelppdesk.eu/frontpage>.

66 File 91 1591-D-2017 from the House of Representatives and file № 1315-S-2016 from the Senate. URL: <https://www.congress.gov/congressional-record/>

67 Acts on trademarks. URL: <http://www.ipindia.nic.in/acts-rules-tm.htm&usg=ALkJrhgHrx8tYL8wMKT3YPPIdwyCfUG-Ag>.

- 68 Awareness of IPR. URL: <http://www.latinamerica-ipr-helpdesk.eu/test-home>.
- 69 Report on the protection and enforcement of intellectual property rights in third Countries. URL. https://trade.ec.europa.eu/doclib/docs/2018/march/tradoc_156634.pdf
- 70 European Neighbourhood Policy And Enlargement Negotiations. URL. https://ec.europa.eu/neighbourhood-enlargement/neighbourhood/overview_uk.
- 71 ASEAN IP Rights Action Plan 2016-2025. URL. <https://www.aseanip.org/Statistics-Resources/ASEAN-IPR-Action-Plan-2016>.
- 72 Patent law, RSC, 1985, c. P-4. URL. <http://laws-lois.justice.gc.ca/PDF/P-4.pdf>.
- 73 Protection of intellectual property rights in Canada URL. http://laws-lois.justice.gc.ca/PDF/2012_20.pdf
- 74 EU accession to the Geneva Act of Lisbon agreement on Appellations of Origin and Geographical Indications https://ec.europa.eu/info/law/better-regulation/initiatives/ares-2017-6308027_en.
- 75 Langinier C., Contributory Infringement Rule and Patents. URL: <http://www.ualberta.ca/~langinie/papers/JEB02008.pdf>
- 76 Ozaki H. Issues of Infringement. Introduction to Japanese Patent Litigation. URL: http://www.city-yuwa.com/english/ip_group/ip_japanesepatent/index.html.
- 77 McNeely R.J. Governmental indirect patent infringement: the need to hold Uncle Sam ac-countable under 28 U.S.C. §1498 / CAP. U. Law Review. 2008.
- 78 Stark R.J. Inducement of Patent Infringement: The Intent Standard and Circumstantial Evidence of Intent. Recent Trends in Patent Infringement Lawsuits. 2011.
- 79 Jolly A. The handbook of European intellectual property management. Great Britain : Bell and Bain, 2012.
- 80 Lemley M.A. Inducing Patent Infringement. UC Davis Law Review 2005.No39.